

Årbog 2018

42. årgang

Gladsaxe Lokalthistoriske Forening

Årbog 2018 udgivet af Gladsaxe Lokalhistoriske Forening

Forsiden

Da Bombemanden fra Gladsaxe terroriserede bl.a. københavnske telefonbokse i 1977-78, besluttede KTAS at afmontere alle døre til telefonboksene. Man glemte dog at nummerere dørene, hvilket var medvirkende årsag til, at der kom helt nye typer af telefonbokse i København i de følgende år. (Foto: Ebbe Andersen, Polfoto).

Lerkarret fra Højgårdsfundet

Da Slangerupbanen blev anlagt, fandt man i 1905 (mellem nuværende Helmsvej og Højgårdsvænge) en grav fra jernalderen, der bl.a. indeholdt skeletdele og et lerkar fra yngre romersk jernalder - også kaldet folkevandringstiden (år 200-400). Lerkarret, som formodentlig var til rejseproviant på vejen til det hinsidige, benytter vi i dag som bomærke for Gladsaxe Lokalhistoriske Forening.

Redaktion: Jens Mortensen (Grafisk tilrettelæggelse)
Flemming Bruun

Fotos og illustrationer: Gladsaxebilleder/Gladsaxe Byarkiv, Lokalhistorisk afdeling, Gladsaxe Bladet, Polfoto, Flemming Bruun m.fl.

Grafisk Produktion: Printdivision

ISSN 1903-0916

Indhold

Forord	5
Bombemanden fra Gladsaxe	7
Af: Arne Fogt	
Mørkhøj erhvervskvarter	23
Af: Erik Weidinger	
Reklameplakater anno 1957.....	41
Af: Eva Molin	
Automaterne havde åbent efter lukketid	55
Af: Flemming Bruun	
Om Thor Lange	61
Af: Flemming Bruun	
Foreningens publikationer.....	66

Forord

I 1968 blev den første årbog udgivet, men ikke alle år har der været stof til udgivelse af en årbog, så derfor er årgang 2018 nummer 42 i rækken.

Årbogen 2018 indeholder fem artikler af vidt forskelligt indhold, som vi håber vil falde i jeres smag.

I årene 1977/78 huserede Danmarks første terrorist og skabte skræk og rædsel i Gladsaxe og omegn. Bombemanden fra Gladsaxe kaldtes han i daglig tale, og Arne Fogt har gennemlæst aviser og artikler om ham og fået det hele kogt sammen til denne bog.

Da industrikvarteret i Gladsaxe skulle udvides opstod Mørkhøj Industrikvarter. Det skete først i 1960'erne og om dette eventyr har Erik Weidinger, der selv har firma i området, skrevet en artikel, som nok skal få smilebåndet frem.

Sidste år købte foreningen 12 plakater fra 1950'erne, hvor motivet var forretninger i Søborg, hvoraf de otte af dem var fra vores kommune. Eva Molin har prøvet at finde historien bag dem, hvilket ikke har været ligetil. Originalerne, der har været ophængt i Søborg Teater, kan ses på Thorasminde.

Engang havde enhver butik med respekt for sig selv en automat, hvor man efter lukketid kunne trække de fornødenheder, man havde glemt at købe i åbningstiden. De forsvandt med lukkelovens udvidede åbningstider og er nu gået i glemslen. Om deres historie har Flemming Bruun skrevet en artikel.

Mange af jeg kender sikkert Thor Langes Allé i Søborg, men hvem var denne Thor Lange, siden han fik en vej opkaldt efter sig? Det har Flemming Bruun undersøgt, og om dette kan I læse i bogens sidste artikel.

Bagerst i bogen kan I se de mange publikationer, som foreningen har udgivet gennem årene.

En stor tak skal sendes til Gladsaxe Kommune. Uden støtte herfra ville det ikke være muligt at udgive årbogen. Der skal også lyde en stor tak til bidragsyderne, der igen i år har sendt artikler til årbogen. Årbogen ville heller ikke udkomme, hvis ikke Jens Mortensen og Flemming Bruun havde brugt mange af deres fritimer med at renskrive, redigere og læse korrektur på den. Stor tak til alle for indsatsen.

I ønskes alle en god læsning.

Arne Fogt
Formand

Telefonboksen på Mørkhøjvej 239-41. Her blev bomben opdaget i tide af en kvindelig KTAS-medarbejder. Sprængningskommandoen fra Farum Kaserne har sikret boksen før bomben demonteres. (Foto: Politimuseet).

Bombemanden fra Gladsaxe

**Fra august 1977 til maj 1978 huserede den såkaldte bombe-
mand fra Gladsaxe. Han monterede hjemmelavede bomber i
først telefonbokse og siden, da dørene herfra blev afmonteret
i hele Storkøbenhavn, på andre udspekulerede steder. Til alt
held udløste det kun mindre personskader, men han formåede
at sprede skræk i befolkningen, indtil han blev pågrebet.**

Af: Arne Fogt

"I den lyse, nærmest endeløse augustnat kom cyklisten i lav fart kørende op mod hjørnet af Maglegårds Allé og Grønnemose Allé i Søborg. Lige ud for en telefonboks stoppede han og steg af cyklen. Forsigtigt kikkede han sig omkring, som var han bange for, at nogen holdt øje med ham.

Så gik han ind i telefonboksen og begyndte at undersøge den grundigt. Han åbnede døren flere gange. Undersøgte boksens bund og loft. Eksaminerede siderne. Så til sidst var han færdig med sin undersøgelse og tog en rørlignende genstand frem fra en taske, han havde stillet ved siden af telefonboksen. Med stor forsigtighed fastgjorde han røret i boksens loft med nogle strimler lærredstape. Derefter trak han en ledning fra røret til boksdørens overkant. Så gik han ud af telefonboksen, stod og betragtede sit

værk og smed et brev ind i boksen. Derpå lukkede han døren. Han virkede tilfreds; det var, som det skulle være. Ganske rolig steg han igen op på sin cykel og kørte bort i den smukke sommernat. Det var den 4. august 1977. Klokken var omkring 02.00. Få timer senere åbnede en midaldrende dame døren til telefonboksen - og aktiverede dermed en bombe, der gav hende flere skader. Det var begyndelsen til en serie bombesprængninger, der skulle skabe paniske tilstande blandt den københavnske befolkning".

Sådan indleder Frederik Strand, leder af politimuseet, sin beretning om bombemanden.

Terror i Gladsaxe

Den person det gik ud over, var inkassatrice Asta Hansen, der gik ind i telefonboksen for at tømme den for mønter. Da hun åbnede døren,

Overalt i det storkøbenhavnske område kunne man se de karakteristiske telefonbokse. Her er det på Søborgmagle Torv i 1954. Det var et kvarter under opbygning og helt centralt placeret er postkassen og telefonboksen. Denne boks var den første, bombemanden sprængte. (Foto: Gladsaxe billeder).

udløste et snoretræk bomben. Hun blev kørt på hospitalet, idet hun frygtede, at hendes trommehinder havde taget skade, men heldigvis slap hun med chokket.

I det efterladte brev fremgik det, at dette var den første telefonboksbombe i en serie. Boksens ru-der blev sprængt i stumper og stykker. Glas og metalstumper fløj 10 meter i alle retninger. Et under at Asta ikke kom alvorlig til skade.

Politiet kom hurtigt på banen og udsatte en dusør på 5.000 kroner, men der var ingen spor at gå efter. Først troede man, at sprængningen af den

nyopførte Bagsværd Station kunne kædes sammen med sprængningen af telefonboksen, men det viste sig hurtigt, at de to sprængninger intet havde med hinanden at gøre.

Her fandt man hurtigt frem til gerningsmanden, der var en 20-årig mand fra Bagsværd, som ret hurtigt indrømmede, at det var ham, der havde bragt en hjemmelavet bombe til eksplosion på trappen i stationsbygningen, for, som han sagde, "at prøve sin bombe på en bygning".

Valget af stationen var helt tilfældig. Der skete stor materiel skade, men heldigvis kom ingen

personer til skade. Taxachauffør Jørgen Jensen, der holdt med sin vogn på taxiholddepladsen, var den, som befandt sig nærmest stationen i eksplosionsøjeblikket og han udtaler, at han mærkede et så kraftigt lufttryk, at hans bil vippede. Denne sprængning blev i øvrigt kommenteret af bombemanden i et af hans efterladte breve: "ET PÆNT JOP DET OVRE PÅ BAGSVÆRD STATION, MEN FOR PRIMITIVT EFTER MIN SMAG. MIN BOMBE ER MERE RAFFINERET".

Sprængningerne fortsætter

Den 11. august sprang der endnu en bombe, denne gang i en telefonboks ud for Høje Gladsaxe nummer 1. Den blev aktiveret klokken 04.45, da den 35 årige tjener Arne Jensen åbnede døren til boksen og dermed udløste bomben. I 2005 havde han stadig metalsplinter i kroppen og blev erklæret 33 pct. invalid.

Ved begge bombeeksplosioner var der anbragt breve, hvor en person, der kaldte sig "Det omvendte Syvtal" fra terrornetværket "The Sadistic Murderer" påtog sig ansvaret for ødelæggelserne.

Terroren var for alvor kommet til Gladsaxe, og dusøren blev hurtig forhøjet til 10.000 kroner.

KTAS går ind i kampen

Da det åbenbart var telefonboksene, bombemanden havde udset sig som ofre, begyndte KTAS at fjerne dørene på 602 telefonbokse i 01 og 02 området.

En opgave, der kostede KTAS omkring 88.000 kroner, som var mange penge dengang.

Da den tredje bombe blev fundet den 19. august om morgenen på Mørkhøjvej 239-241, var døren fjernet og den kvindelige KTAS-medarbejder kunne derfor se snubletråden, der var sat i underlivshøjde.

Da han ikke kunne skjule sprængladningen bag døren, havde han sat den bag telefonbøgerne. Grundet hendes agtpågivenhed blev bomben

Telefonboksen på Søborgmagle Torv, hvor den første bombe blev udløst af inkassatrice Asta Hansen fra KTAS. (Foto: Politimuseet).

Faktaboks

I 1935 havde Københavns Telefon Aktie Selskab (KTAS) lanceret Danmarks første telefonboks. Boksen var designet af arkitekt Jens Ingwersen. Desværre viste Telefonboksene sig velegnede til bombeangreb. Det var muligt at montere en mekanisk rørbombe, som detonerede ved hjælp af en slagstift, der udløstes, når døren til boksen blev åbnet. Derudover kunne ingen se, hvad bombemanden rode med derinde, da KTAS for at værne om privatlivets fred, havde opsat matterede ruder i alle deres telefonbokse.

ikke udløst og hun slap givetvis for at blive dræbt, da bomben var betydelig kraftigere end de to forgående.

Brevet, som blev efterladt i boksen, var skrevet på millimeterpapir, som sædvanligvis ikke forhandles af boghandlere. Bombemanden skrev i brevet, at han fremover ville kalde sig "Det usynlige X" og havde forandret serienummeret på bomben fra 1 til 2. Politiet mente, at han dermed ville angive, at han nu var gået over til en

farligere serie. Men nu havde politiet en intakt bombe, som kunne analyseres af den tekniske afdeling og måske ad den vej finde frem til gerningsmanden.

Det første signalement

Ikke nok med at politiet skulle efterforske de rigtige bomber, men der begyndte også at dukke at-trapper op og politiet og sprængningskommandoen havde nok at se til.

Tjeneren Arne Jensen, stærk forslået efter at han udløste bombe nummer 2 i Høje Gladsaxe, fortæller her, hvordan det hele foregik, til Ekstrabladet. (Foto: Jesper Stormly Hansen, Polfoto).

Men nærmere gerningsmanden kom man ikke. Der var også flere, der mente, at have set gerningsmanden, så politiet udsendte et signalement. 35-40 årig mandsperson, 170-175 cm høj, slank af bygning. Han havde formentlig fuldskæg og bar en mørkeblå cottoncoat med bælte og havde formentlig cowboybenklæder på og bar sorte sko.

Alle var ikke lige så sikre på signalementet, da en sagde, at skoene var røde. Det skulle senere vise sig at være end del fra virkeligheden.

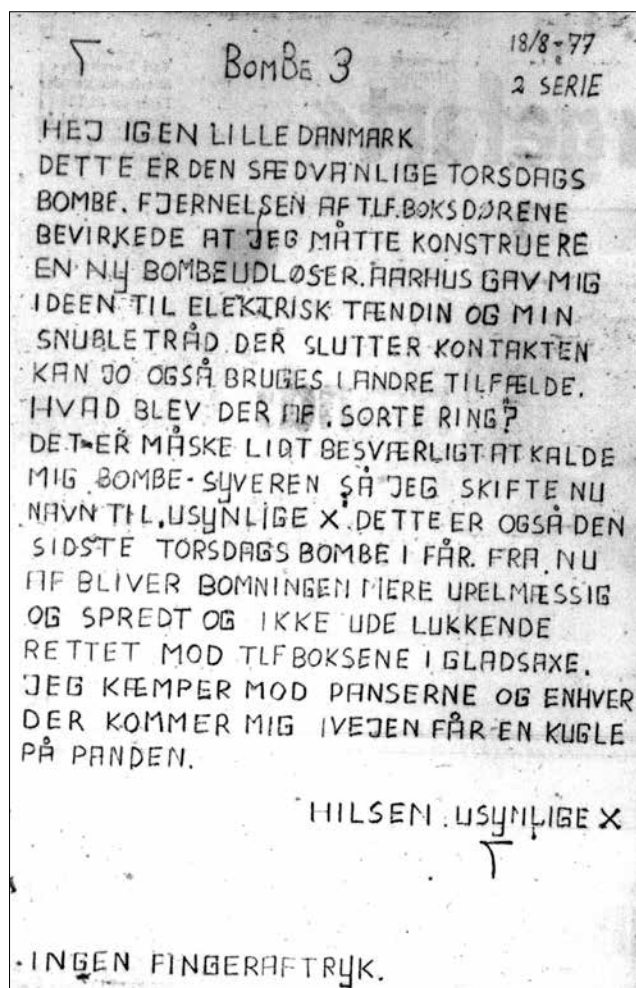
"Hvor er du fejj!"

Sådan lød lederen i Gladsaxe Bladet den 17. august, som fortæller lidt om, hvordan stemningen var. Brødteksten lød som følger:

"Ja, hører du: Fejj. En ussel kujon - du "bombeamator". Hvis du da ikke (hvad jeg ikke tror på) skulle være et stakkels sygeligt individ, der ligger i mørket og vrider dig af fryd over, at om nogle øjeblikke eller timer bliver - måske - et barn lemlæstet for livet - af dit legetøj. (Hvis du er det - så se dig i et spejl. Og sørg så for at komme til lægen omgående.)

Det forekommer utænkeligt, at der ikke skulle være et eller andet menneske, som du selv holder af eller synes om. Det kunne være en mor - ja, måske en søn - eller din veninde - eller en god kammerat. Mener du så, at et andet menneske med samme "interesse" som du, uden videre har "ret" til på samme måde at lemlæste den, du ikke bryder dig om? Har du i det hele taget tænkt så langt? Eller længes du bare efter at blive en - ukendt - morder? For før eller senere bliver du jo fundet - og så ser vi alle, hvilken kryster du virkelig var. Når du skal stå til ansvar for, hvad du har gjort.

Tror du måske ikke bare, du leger terrorist? For du da vel ikke prøve at bilde dig selv og os andre ind, at du "kæmper for en sag?" - Eller at du blot "demonstrerer" i protest mod et eller andet? Virkelige revolutionære eller demonstranter står

Brevet, der blev fundet i boksen på Mørkhøjvej.
(Kopi: Politimuseet).

ved, hvad de evt. slås for - sådan noget duer du bare slet ikke til: Du gemmer dig bare. Og når du så, uvægerligt, en nat bliver taget på fersk gerning - får vi alle at høre dine ynkelige undskyldninger. For det er jo faktisk alt, hvad du er: YNKELIG.

Eller mener du bare, du er en opfindsom helvedes ka'l - blot fordi du også kan blande nogle kemikalier sammen? Medens du måske samtidig er med til at råbe op om stormagternes atombom-

ber? Kan du ikke se dig selv. Så hold op i tide. Vær for en gang skyld et mandfolk: Gå hen og meld dig selv! For du er jo så dygtig og dristig, ikke?

Men det er måske det eneste, du ikke tør”.

Afhøringerne begynder

1100 personer fra Storkøbenhavn blev afhørt af politiet, bl.a. en 19 årig gymnasieelev, som politiet fattede mistanke til. Der var modtaget en anonym henvendelse og politiet tog ud på adressen og traf et forældrepar foruden den

unge mand. Moderen fortalte, at sønnen havde været hjemme, da den sidste bombe sprang, og i øvrigt fortalte hun, at den slags ikke interesserede sønnen! Moderen fortalte endvidere, at det ikke var noget specielt på drengens værelse, og det valgte betjentene at tro på. Tippet blev arkiveret i stakken af nulrapporter og så skete der ikke mere.

Ny type bombe bragt til eksplosion

En bombe eksploderede den 23. august om eftermiddagen i Høje Gladsaxe. Ved et lykketræf kom ingen mennesker til skade, men der skete en del materiel skade i et par lejligheder, hvor vinduerne blev blæst ud. Beboerne slog alarm til politiet og redningskorps, der mødte frem med katastrofeudrykning.

Sprængningsstedet var på en trappeafsats mellem 4. og 5. sal, desværre er det ikke oplyst, i hvilket husnummer, eksplosionen skete i. De vinduer, der blæste ud, er i lejlighederne på 1. og 2. sal, hvor trykbølgen fra bomben slog igenem. Sod op ad væggene og et stykke plastik, som bomben havde været anbragt på, viste med tydelighed hvor bomben havde været placeret. Det blev ret hurtigt konstateret, at den bombe, der her blev bragt til eksplosion, ikke var af samme type som den 3. telefonbombe. Bombemanden havde sagt, at han ville finde nye mål, men denne her var ikke hans værk.

Attrapbomber og panik

Frygten blandt beboerne var enorm. Utallige bombeattrapper og telefontrusler dukkede op. To drenge på 16 og 17 år, begge spejderførere, kom på vejen hjem fra et spejdermøde i tanker om, at det kunne være morsomt at lægge en ”Gladsaxe bombe”, som man på mødet havde lavet i attrap, i en telefonboks på Skoleholdervej i Ueterslev.

Derefter gik de på grillbar og her fandt de ud af, at det nok ikke var så smart alligevel. De skyndte

Bombemanden kom også på forsiden af et af de lokale blade. Han spredte frygt i befolkningen, og de lokale blade appellerede til læserne om at hjælpe til med viden. (Gladsaxe Bladet d. 9.11.1977)

sig tilbage til boksen for at fjerne attrappen, men det var for sent. Den var blevet opdaget. Politirædningsskorpset og sprængningskommandoen fra Farum Kaserne var allerede på stedet. Telefonboksen blev pakket ind i bombetæpper og halm-baller, før man sikkerhedssprængte telefonboksen.

Drengene havde i mellemtiden fortalt deres forældre om attrappen, og de henvendte sig til politiet, og drengene blev tilbageholdt og efter få dage idømt en straksdom på 30 dages hæfte.

Den 11. september arresterede kriminalpolitiet ved en razzia på Jakob Danefærdsvej en 25-årig mand, som Frederiksberg politi mente, var telefonbombemanden fra Gladsaxe. Der blev fundet en mængde kemiske stoffer, flere walkie-talkies og udstyr til aflytning af politiets radiokommunikation samt en salonriffel og et haglgevær. Men det viste sig, at han intet havde med bomberne i Gladsaxe at gøre.

I Slagelse blev der sprængt en telefonboks og i Haugesund i Norge blev der sprængt telefonbokse, så historien om bombemanden fra Gladsaxe kom vidt omkring.

Forsvaret blev nødt til at anskaffe sig den siden så berømte bomberobot Rullemarie fra England. Fra at have koncentreret sig om telefonbokse, gik gerningsmanden nu over til andre mål.

Bombemanden skifter taktik

Som bombemanden tidligere havde nævnt, skiftede han nu taktik. Den 13. oktober fandt en 14-årig pige, Tina Adamsen, en bombe monteret på sin fars bil ud for Vingegavl 9 i Brønshøj. Den var placeret sådan, at et træk i bilens venstre for-dør ville aktivere bomben. Til alt held opdagede pigen den og tilkaldte sin far, da hun kunne mærke, at døren bandt på en mærkelig måde. Det reddede hende fra alvorlige skader - ja måske hendes liv.

Efter at bombemanden fra Gladsaxe også havde udstrakt sit operationsområde til Københavns

politikreds og efter at han skriftlig havde fremsat alvorlige trusler om nye bombninger af skoler, børnehaver og busser, blev en stor, samlet styrke med drabsafdelingen for Københavns politi som primus motor sat ind i jagten, der nu foregik i alle politikredse.

Det kunne læses i Gladsaxe Bladet den 19. oktober, hvor politiet samtidig kunne fortælle, at man stadig var på bar bund. Politikommissær Hans Kloch fra Københavns politi mente, "at bombemanden ikke er en person der bevidst stræber efter at ramme offentlige myndigheder, men en afviger. Han har sikkert været patient på et statshospital på et eller andet tidspunkt. Men netop hans dygtighed gør ham farlig og forårsager at folk, der fortier et kendskab til ham og hans virksomhed, pådrager sig et enormt ansvar".

Sandkasse som bombemål

Bombernes meningsløse tilfældighed blev dog endnu tydeligere ved det næste attentat, der fandt sted den 11. november på Enghavegårdskolen i Mørkhøj. Her var en bombe gravet ned i sandkassen, og til bomben var der fastgjort en lille gul legetøjsbil. Den havde fået ridset et omvendt 7 tal på kølerhjelm. Når et barn trak i bilen, ville bomben blive aktiveret. Til alt held virkede konstruktionen ikke, da en syv årig dreng trak i legetøjsbilen. Bomben blev ikke aktiveret, fordi et 9 volt batteri, type 410 fra Hellenes, var faldet ud i sandkassen. Men bomben var så kraftig, at den kunne have taget livet af drengen. Denne batteritype blev senere brugt i flere af hans bomber.

Fordi politiet var i besiddelse af den udetone-rede bombe fra telefonboksen i Mørkhøj, kunne den skilles af og via den vej håbede politiet på, at offentligheden kunne være behjælpelig med opklaringen. Derfor var der i Gladsaxe Bladet den 9. november nogle stærkt forstørrede fotos af slagstiften. Den var fremstillet af en bolt med

en diameter på ca. 9 mm og en længde på 40 mm og boltens sekskantede hoved var gjort rundt og i toppen af hovedet var der filet et fint mønster. Det var et fint nøjagtigt slibe- og filearbejde, der var lavet, og det krævede et vist håndelag at lave. Ud over håndelaget krævede det også et værksted med en skruestik, smergelsten, elektrisk boremaskine samt diverse bor og file samt kendskab til sprængstoffer. Men efterlysningen gav intet resultat.

Strammes nettet?

"Nettet er nu ved at strammes om den forrykte bombemand. Det er også på høje tid, at han

bliver uskadeliggjort". Det var overskriften i Gladsaxe Bladet den 16. november, udtalt af politikommissær C.J. Berrild. Grunden til denne optimisme var, at flere vidner havde set en mistænkelig person på legepladsen kort før bomben blev fundet i sandkassen på Enghavegårdskolen. Nogle børn samt to voksne havde set ham og kunne give et udførligt signalement af ham. De fortalte, at han efter at have placeret bomben, tog han sin cykel og hyrede en taxi. Taxien kørte ham til Høje Gladsaxe 1, hvor han betalte med en halvtredskroneseddel og sagde til chaufføren, at pengene passede, selvom turen kun kostede 13,80 kroner.

Bomben, der blev anbragt i en sandkasse på Enghavegårdskolen, var forbundet til en gul lastbil. Til alt held virkede konstruktionen ikke, da en syvårig dreng trak i legetøjsbilen. Ser man godt efter, ses et omvendt 7 tal på bilens kølerhjelme. (Foto: Politimuseet).

Cyklen, som var meget særpræget og sad på taxien, blev sat i stativet foran ejendommen. Da man anholdt manden, der ejede den særprægede cykel og tog ham i forhør, viste det sig, at han havde et vandtæt alibi. Ydermere passede han heller ikke til det signalement, som var blevet givet af vidnerne. Efter kort tids afhøring og konfrontation blev manden løsladt og man stod igen på bar bund.

To forskellige ting var blandet sammen. Den tiltalte havde godt nok været i Mørkhøj og taget en taxi hjem, men han havde ikke noget med bomben i sandkassen at gøre.

At lede efter en bombemand i Høje Gladsaxe

Politiet var overbevist om, at bombemanden boede i Høje Gladsaxe, så man besluttede at finkæmme blok 1 i Høje Gladsaxe. 21 skolede politifolk indledte "operation finkæmning" i det håb, at når bombemanden blev sat af ved blok 1, så var hans bopæl i hvert fald et sted i blokken.

Man stemte dørklokker hele aftenen og talte med hver eneste beboer i hele den første blok, ca. 200. Igen blev et signalement sendt rundt: Lyst hår og mørkt skæg, ca. 30 år gammel, iført lys vindjakke, cowboybenklæder og røde træsko. Dette signalement passede i øvrigt med det tidligere udsendte.

Bomber uden for Gladsaxe

Nu havde bombemanden forladt Gladsaxe, der indtil nu havde været hans foretrukne område. Den 1. december ved 05.30 tiden var det en butik på Tomsgårdsvej 36, på hjørnet af Birkedommervej i Nordvestkvarteret, der blev sprængt. I dette tilfælde var bomben forbundet med en madkasse i en plastikpose, der var sat op ad husmuren. Den var dog mere avanceret end tidligere, idet den nu ikke blot ville blive aktiveret ved, at nogen trak i madkassen, men også ville

detonere, når et batteri i bomben blev afladet. Det var faktisk det, der skete, da bomben eksploderede. Ingen kom til skade.

Knap tre uger efter, den 20. december, blev der placeret en bombe i en HT bus, der kørte på linje 5. Bomben var placeret midt i bussen i en plastikpose.

Da bussen kl. 16.50 kørte ad Frederikssundsvej og passerede nr. 25, eksploderede bomben, da en 77 årig kvindelig passager, Ditte Pedersen, kom til at røre posen med sin fod. Posen med bomben var sat mellem stolene og rørbombens endestykke borede sig ind i hendes sko, der senere blev afleveret til politiet.

Hun pådrog sig flere alvorlige skader, bl.a. to

En bombe var placeret i en plastikpose i buslinje 5. Da 77-årige Ditte Pedersen kom til at røre posen, udløstes bomben, og endestykket af rørbomben borede sig ind i hendes ene sko. (Foto: Politimuseet).

sprængte trommehinder og et chok. HT erstatte senere skoene.

Ekstra Bladet undrede sig over, at den gale bombemand endnu ikke var pågrebet og mente, at arbejdet med opklaringen var "spoleret på grund af internt slagsmål blandt lederne af Gladsaxe kriminalpoliti.

På et tidspunkt udartede det sig så groft, at kriminalfolk, udlånt af drabsafdelingen på Københavns politigård, nedlagde arbejdet - en for politifolk ganske usædvanlig fremgangsmåde, som kun kan være taget i brug som reaktion på meget grove forsømmelser".

Senere i artiklen spørger bladet politidirektør P. Eefsen: "Arbejder politiet så effektivt i efterforskningen af bombemanden, som man kunne ønske? Har politiet lagt en overbevisende strategi og taktik i arbejdet på at uskadelliggøre denne terrorist?"

Bombemanden på "vinterferie"

Der blev nu en pause på ca. fire måneder i bombemandens aktiviteter. I et brev af 5. januar til et dagblad, skrev han, at han nu ville holde pause, da frosten og sneen var for hård ved bombernes batterier og han derfor ville vente til foråret med at fortsætte sin terror.

Men politiet arbejdede ud fra den teori, at det var en søgt forklaring og at han i virkeligheden holdt pause "enten på grund af strafafsoning, indlæggelse på hospital eller måske en udlandsrejse", siger politiinspektør Karl Schmidt. Efter den sidste sprængning, der lignede regulær terror, satte politiet alle ressourcer ind på at komme til bunds i sagen.

En særlig taskforce blev nedsat til at finde ud af, hvem der stod bag forbrydelserne. Politiet kørte rundt overalt i Storkøbenhavn for at indgyde tryghed i befolkningen. Men man vidste ikke rigtig, hvad man ledte efter.

Der var efterladt breve, hvor han underskrev sig "Det omvendte syvtal", "Det usynlige X"

eller "Gammabombemanden" og så havde man et signalement fra vidner i Mørkhøj samt dele fra to ueksploderede bomber. Det var alt. Selvom der var ro omkring bombemanden, var offentligheden stadig på vagt. I slutningen af marts blev politiet alarmeret, da forbipasserende havde fundet en brun lædermappe, der var henstillet på den sti, der forbinder Ring 3 med Provst Bentzonsvej. Der stak nogle ledninger ud og den så i det hele taget mystisk ud.

Politiet kom til stede, men fandt ud af, at det var en elektrikers mappe, der var fyldt med elektriske genstande og værktøj, og den blev taget med på stationen som hittegods.

En søndag tidligere på måneden havde forbipasserende observeret en mand, der i længere tid stod ved telefonboksen på Gladsaxe Trafikplads. Det var ved midnatstid og de kunne tydeligt se, at han ikke telefonerede.

Politiet blev tilkaldt, men da de ankom, var manden væk. Da politiet undersøgte boksen nærmere, så man nogle mønter sidde fast i møntboksen. Så politiet formodede, at manden havde været ved at lirke mønter ud af møntboksen, men var blevet forstyrret og stukket af.

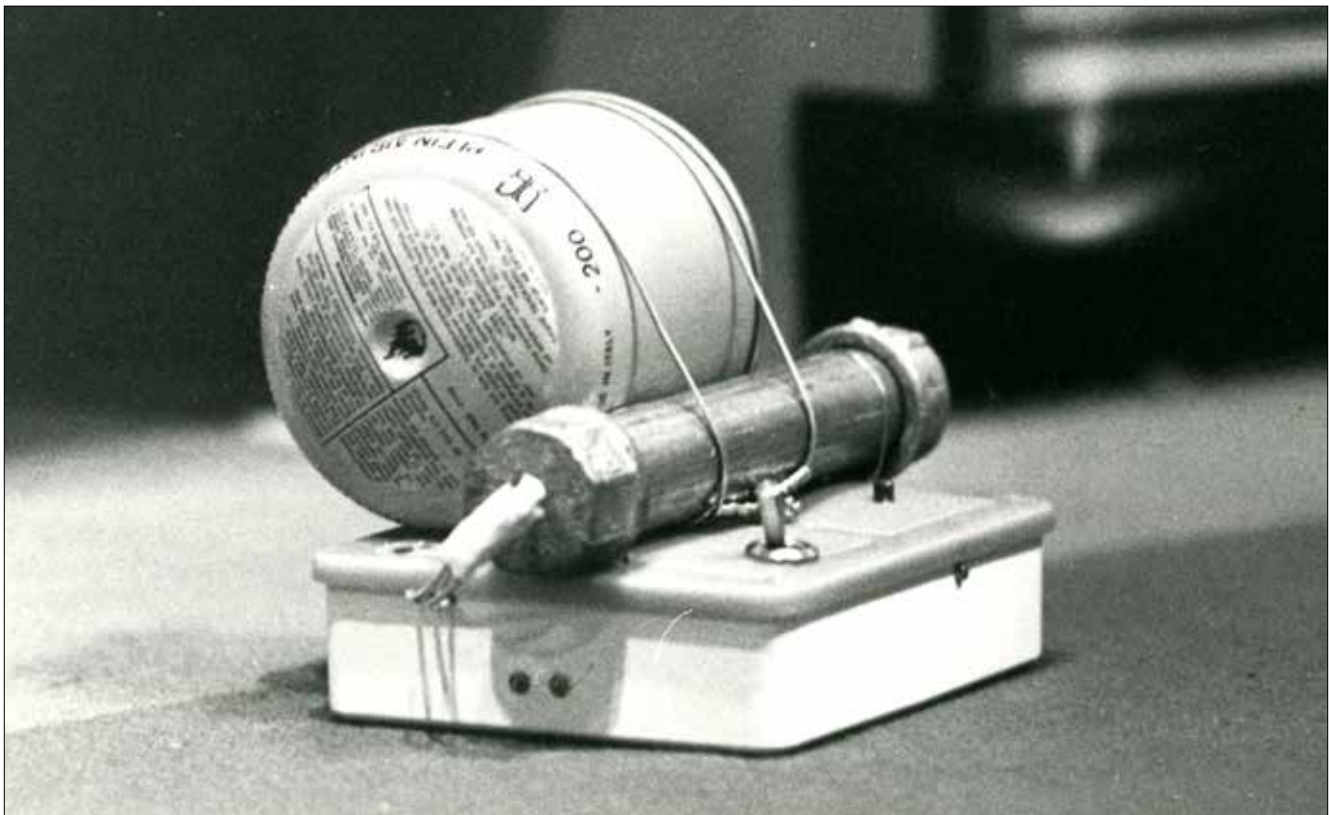
Bomber er kioskaskere

At bombemanden ikke havde været aktiv endnu i året 1978, var ikke så godt for formiddagspressen, da det gik ud over oplaget og dermed salget af aviser.

I april 1978 udbad Ekstrabladet sig en forklaring på stilstanden. Det var, som han tog provokationen op, og den 10. april fandt man en bombe i Magasin i Lyngby Storcenter.

Den lå i en plastikpose mellem nogle aviser og var påmonteret en gasflaske af en type, der normalt blev anvendt til campingbrug.

En kvinde opdagede den, da hun var ved at støvsuge. Igen havde han udviklet bombeteknikken, idet sprængkraften i forbindelse med en gasflaske var langt større end man hidtil havde

Bomben der blev anbragt i en plasticpose i Lyngby Storcenter var af en meget kraftigere type end de tidligere. Her var rørbomben monteret sammen med en campinggasflaske. Den blev opdaget i tide. (Foto: Politimuseet).

set. I dette tilfælde lykkedes det Rullemarie at uskadeliggøre bomben, og ingen kom til skade. Da man prøvesprængte en kopi af bomben, fremkaldte det en enorm ildkugle, som nemt kunne have kvæstet eller dræbt adskillige mennesker. Nu blev alle ressourcer sat ind på at finde den gale bombemand. Politi blev trukket ind fra hele Sjælland for at patruljere i københavnsområdet. På et tidspunkt talte man om, at 3000 politifolk var involveret i aktionen. Den 1. maj løste det hele sig selv.

Bomben sprang i mandens egen hånd

Kjeld Hybel, journalist ved Politiken skrev om den dag:

"Den unge mand i vindjakke banede sig vej gen-

nem menneskemængden og de røde faner i Fælledparken. Han havde en plasticpose i hånden og styrede mod kommunisternes tribune. Han standsede cirka 10 meter fra scenen og anbragte posen på græsset. Nede i posen lå en bombe. Den var indrettet, så den ville eksplodere, når nogen løftede i plastikhanken. Sprængstoffet kunne også detoneres via et relæ, som blev aktiveret, når batteriet begyndte at blive fladt. Men nu var han ikke tilstrækkelig omhyggelig. Det var et eller andet galt med konstruktionen, skulle det snart vise sig. Bomben eksploderede mellem hænderne på ham. Rev tre og en halv finger af hans højre hånd og sårede hans venstre skinneben.

Cowboybukserne hang i laser og han tog flug-

På værelset hos forældrene i Hellerup, stod et helt fabrikationssæt til bomber frit fremme, og der lå et stykke værktøj, der passede til trykmærkerne på flere af bomberne. (Foto: Politimuseet).

ten. Han flygtede, haltende, fra stedet, men en førstehjælper, der så, at manden blødte, og en ung kvinde, der stod tæt på eksplosionen, løb efter.

De overmandede bombemanden og bragte ham til et samaritertelt. To politibetjente, der var på stedet i anden anledning, regnede hurtig ud, hvem manden var. Den ene af betjentene hed Preben Kristensen og var udlånt af Københavns Politi til kollegerne i Gladsaxe, men var tilfæl-

digvis i Fælledparken. En sygeplejerske stod med bombemandens tegnebog i hånden og nægtede at give den til Preben.

Resolut tog han pungen ud af hænderne på hende, (hvilket han ikke måtte gøre), åbnede den for at få et navn på den sårede, og der faldt en tegning ud af tegnebogen.

Det var tegningen af bomben fra Lyngby Storcenter. Da sagde Preben til sin kollega: "Det er sgu ham!" De havde fanget bombemanden fra Gladsaxe".

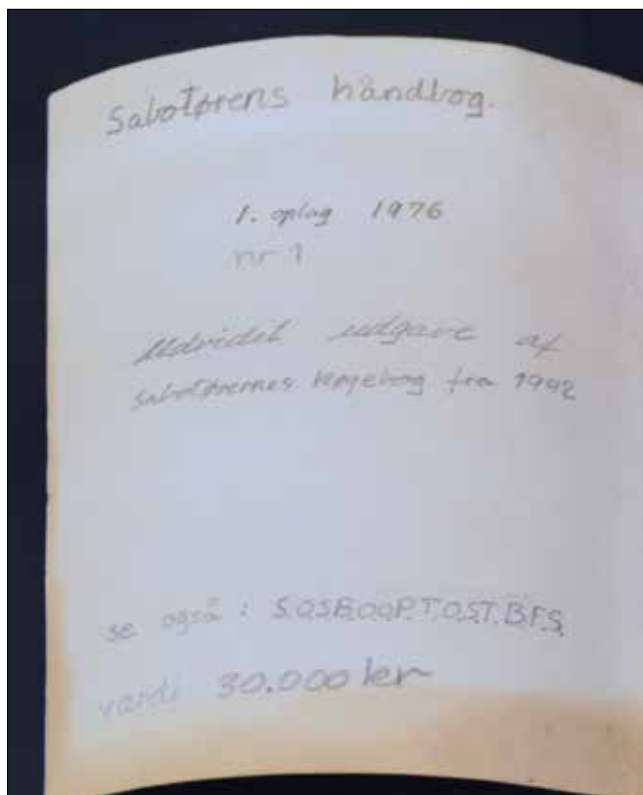
< Bombemanden, Allan Steen Christensen, ligger hårdt såret, efter at han selv udløste bomben den 1. maj 1978 i Fælledparken. (Foto: Polfoto).

Hvem var han så?

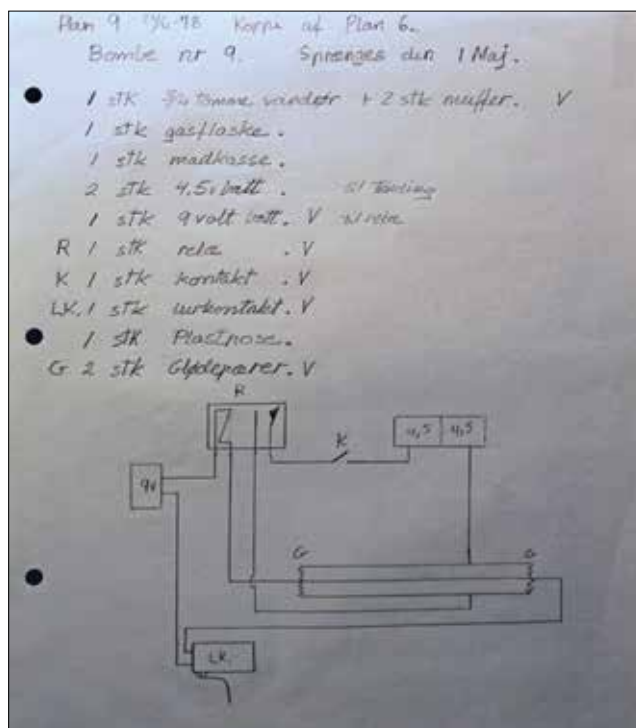
Det var ikke en mand i 30'erne med fuldsøg og træsko, men derimod en 19-årig gymnasie-

elev Allan Steen Christensen, der aldrig havde været straffet. Det var ham, politiet tidligere havde besøgt, hvor moderen gav et alibi. Han var født i Søborg, søn af en isenkræmmer. Som 17-årig flyttede han fra Mørkhøj Skole til Gladsaxe Gymnasium. Anholdelsen kom som et chok for klassekammerater og lærere. En rolig, velbevogt og afbalanceret elev, fortalte rektoren på gymnasiet.

Der var altså slet ikke tale om en psykopatisk forbryder, som pressen havde beskrevet ham som. Familien boede ikke længere i kommunen, men i Hellerup, hvor de havde købt en stor villa. Allan

Det var 'bombernes æstetik', der drev Allan Steen Kristensen. Han læste mange bøger om emnet, og udarbejdede sin egen "Sabotørens håndbog". Her bragte han bl.a. en udførlig beskrivelse af fremstilling af en bombe. (Kopi: Politimuseet).

Planen over bombe nr. 9, der skulle være brugt i Fælledparken. Den var identisk med den, der blev fundet i Lyngby Storcenter. (Kopi: Politimuseet).

kendte imidlertid området i og omkring Gladsaxe og det var primært derfor, at han placerede bomberne der. Hertil kom, at han havde lejet en garage i Gladsaxe, så han uforstyrret kunne fremstille bomberne. Det kom derfor komplet bag på forældrene, at deres søn stod bag bomberne. Da politiet mødte op hos forældrene og fik drengens værelse at se, stod der, frit fremme, et helt fabrikationssæt til bomber, bl.a. det stykke værktøj, der passe til trykmærkerne på flere af bomberne.

Bombernes æstetik

Der kom selvfølgelig en retssag, hvor han svarede pænt på alle de spørgsmål, der blev stillet fra dommeren. Det var bomberne, der optog ham, forklarede Allan. Bombernes æstetik. Og han

mente, at de, der åbnede dørene til telefonboksene, kun ville få sig en alvorlig forskrækkelse. Han havde altid drømt om at blive noget med bomber. Pløjede sig igennem bøger oppe på sit værelse på første sal.

Da forsvareren spurgte ham, om det var teknikken, der løb af med dig, svarede han "Det kan man godt sige." Han følte, at kunne sidde og dirigere noget, når han skrev sine klodsede breve til politiet og pressen.

Han fortalte også, at han levede i en fantasiverden i en fremmed, truende verden næsten helt uden venner og med sin familie som det eneste holdepunkt.

I øvrigt hævdede han også, at pressen havde en væsentlig skyld i forbrydelserne, idet han gentagne gange havde følt sig presset til at udføre sprængningerne, da aviserne konstant udfordrede ham. Men om hvorfor og hvad det egentlige motiv havde været, fortalte han aldrig.

Allan Steen Kristensen blev idømt fem års fængsel, men afsonede kun to et halvt år, før han blev prøveløsladt.

Han uddannede sig senere til kemiingeniør, fik kone og to børn og kom aldrig siden i konflikt med loven. Han blev kun 38 år gammel, da han døde af dårligt hjerte i 1997.

Som den mystiske bombemand nåede han at lave ni bombeaktioner på ni måneder i Storkøbenhavn.

Og det si´r boom boom...

Men historien om bombemanden kom til at præge kulturen på flere måder. I 1979 skrev C.V. Jørgensen en sang om ham:

*Målløse Mortensens præmiesøn fik altid
trettentallet i kemi,
for en selvstændig men også noget
rutinepræget præstation der sku' bli' basis
for den obskure hjemmeindustri
hvis interesser nu varetages fra kælderen i
en forstadsbungalow,*

*hvor junior sidder dødsens bleg
og måneskinsarbejder
som afsporet teenager på små uhyrligheder
sådan bare for sjov.*

(Fra: Solgt til stanglakrids).

Men allerede i sommeren 1978 sad børnene i sandkassen og sang en sang. Melodien var Mabels Boom boom, der vandt det danske Melodi Grandprix det år. Teksten lød:

*Det sagde boom boom,
da bombemanden sprang.
Han misted' et par fingre,
åh, det var en skam!*

Samme år, som han døde udkom filmen "Det store flip", som bl.a. handlede om bombemanden.

Kilder:

Informationen.dk

Politiken

Gladsaxe Bladet

Bagsværd Bladet

Opklaret af Niels Brinch og Jes Dorph-Petersen

Berlingske

Alt om historie.dk

BT

Ekstra Bladet

Enigma.dk

Mørkhøj Erhvervskvarter - historie og anekdoter

Et af Københavns omegns yngre erhvervskvarterer er Mørkhøj Erhvervskvarter, et rigtigt erhvervskvarter med de meget produktionsrettede gadenavne Dynamovej, Transformervej, Turbinevej og Generatorvej.

Af: Erik Weidinger

Området stammer tilbage fra 1960'erne, hvor Gladsaxes navnkundige borgmester, Erhard Jacobsen, regerede.

Områdets særlige kendetegn er de brede veje, man kunne fristes til at kalde dem boulevarder. Byggelinjerne er trukket tilbage fra vejene, og det danner de 10 meter brede haveanlæg foran bygningerne, der gør området både lyst, grønt og meget venligt at besøge for såvel kunder som medarbejdere.

Gladsaxe var, og er stadig, en meget erhvervsvenlig kommune. Udover at være en meget facetteret boligkommune, så er der også et stort ønske om at rumme et erhvervsliv, der kan

give arbejdspladser til en befolkning, med et vidt forskelligt uddannelsesniveau.

Plads til bolig og plads til erhverv

Grønnegårdens jorder var blevet et restområde imellem Gladsaxe og Herlev kommuner, som til stadighed blev udbygget omkring dem. For at finde anvendelse for dem, traf man den beslutning, at der både skulle være et bolig- og erhvervsområde på stedet.

Det stod samtidig klart, at synergien af bolig og arbejdspladser op ad hinanden skulle styres således, at nærheden af fabrikken ikke trak de ulemper, der uvægerligt kommer med trafik og støj ind i boligkvarteret, og den bløde trafik og de legende børn ikke karambolerede med den tunge trafik, der uundgåeligt må til og fra virksomhederne.

< Genbrugspladsen tv. i billedet. Turbinevej går midt gennem billedet og svinger mod højre og munder ud i Dynamovej øverst. (Foto: Kaj Bonne, 2008).

Grønnegården på Transformervej 1-5 lagde jorde til en del af det, der skulle blive til Mørkhøj erhvervskvarter. Gården har i mange år været ramme om en fritids- og ungdomsklub. Resten af jorden til erhvervskvarteret blev udstykket fra Mørkhøjgård. (Foto: Eugen Amding, 1963).

Den sydlige del af området blev udlagt til beboelse, og vejnettet i området blev skarpt adskilt i bolig- og erhvervsdelen.

Der blev foretaget lodtrækning blandt alle, der havde søgt at komme med i det spændende selvbygger-/medbyggerboligprojekt, der skulle føre til opfyldelse af drømmen om familiens liv i eget hus på Decembervej, senere Oktobervej, men det har helt sin egen historie.

Mørkhøj Erhvervskvarter blev allerede i sin planlægning indtænkt i kommunens erhvervs politik. Kvarteret blev opdelt i forskellige områder med helt forskellige bebyggelsesgrader. Midten af området, der bliver omkranset af vejene og gennemskåret af Dynamovej, blev tiltænkt den større og tungere industri med de største grunde og den største bebyggelsespro-

cent. Langs Turbinevej og Transformervej, bort fra centrum af området blev der plads til de mellemstore virksomheder.

På sydsiden af Generatorvej, op mod beboelsesområdet på Decembervej/Oktobervej blev der planlagt håndværksvirksomheder med grundstørrelser på maksimum 2.000 m² med en bebyggelsesprocent på 25.

Der blev mulighed for at opføre beboelse på grundene. Dette var dog betinget af, at beboelsen udelukkende havde udgang til Decembervej/Oktobervej, og virksomheden kun havde adgang til Generatorvej.

Byplanen gav grundene, hvor der udelukkende var virksomhed, pligt til at tilplante et bælte på 10 m mod Decembervej/Oktobervej; var der beboelse på grunden, skulle bæltet kun være 5 m.

Der blev ikke anlagt nogen form for kørevej imellem Oktobervej og Generatorvej, udelukkende stier for cyklende og gående.

I opstartsfasen var der mange produktionsvirksomheder på håndværkergrundene som maskinsnedkeri, farvefabrik, maskinfabrikker m.m., derfor det brede bælte mod støj.

Dette er i dag helt ændret, således at der nu næsten udelukkende er mindre handels- og kontorvirksomheder, hvilket overflødiggør disse beplantningsbælter.

Bebyggelsesprocenten er da også ændret, så

der nu er tilladelse til 40 % mod de tidligere 25 %.

Lejede grunde

Jeg er ikke helt på det rene med, hvorfor det hele startede på lejede grunde. Et faktum er det, at der var et delt ejerskab til jorden. Københavns og Gladsaxe kommuner havde ejerskab, og al jorden blev flyttet over til Gladsaxe, som forestod udlejning og opkrævning af leje og skatter. Lejen var fastsat i fællesskab og udlejningsperioden var 95 år med tilbagefaldspligt.

Erhvervskvarteret under anlæg i september 1964. Her er det Trasformervej nederst og Generatorvej diagonalt gennem billedet. (Foto: Eugen Amding).

Erhvervskvarteret blev præget af store automobil-virksomheder som her Hans Lehrmanns Volvo. Bygningskomplekset på Turbinevej strakte sig med personvogne øverst i billedet mod Dynamovej til lastvognsafdelingen nederst. (Foto: Venligst udlånt af Volvo Truckcenter i Taastrup).

København havde stor erfaring med denne arbejdsform. Om det var det eller Gladsaxes lyst til at prøve noget af det samme, skal jeg være usagt. Udlejert det blev det, såvel erhverv- som boligdelen.

Kontrakterne, der blev udarbejdet, var meget fordelagtige. Specielt var reguleringerne slet ikke tidssvarende, og perioden i 60'erne og 70'erne med

renter på helt op til 25 % udhulede helt forretningen for kommunerne, og fratog lejerne lysten til at komme til at eje deres egen jord.

De første byggerier starter

Oppe i begyndelsen af Generatorvej, nærmere betegnet nr. 5, startede den første byggesag allerede i 1964. Det var en yngre smed og automekaniker Ole Boje Jensen, som lejede grunden. Han ønskede både at bygge et værksted og en privatbeboelse. Boje var en mand, der kunne lave alt - og det gjorde han.

Han startede med at grave ud til kælder under det hele. Alt, hvad han lavede, var stort og solidt. Boje opsatte forskallingen, og så støbte han det meste af bygningen. På det tidspunkt, midt i den kolde krig, havde man pligt til at indrette beskyttelsesrum, når man byggede erhvervsbygninger. Man sagde, at hele Bojes byggeri kunne stå for en fuldt træffer. Det er ikke prøvet, men solidt det er det.

Beviset kom mange år senere, da der var en større brand i værkstedet. Det blev nærmest totalskadet, men væggene var tæt på ubeskadigede, så med nyt tag, vinduer, installationer og nyt inventar, så kørte det videre.

I 1966 fulgte min far i hælene på nabo Boje. Weidinger-glas byggede på Generatorvej 3 en bygning med 2 x 500 m². Vi flyttede fra lokaler på Dickens Allé 13 og Vandtårnsvej 100 og rykkede endeligt ind i slutningen af 1965. Indvielsen foregik i starten af 1966, det var borgmester Erhard Jacobsen, der forestod indvielsen. Han kom sammen med sin kone Kate. Kate var uddannet porcelæns-maler, og hun malede symbolsk den første kop i de nye lokaler.

Ikke længe efter kom der et maskinsnedkeri både på Generatorvej 1 og 7, Dansk Tidskontrol byggede i nr. 9. Lidt længere nede af vejen kom tømremester Mortensen fulgt af John Engbergs Maskinfabrik i nr.15. I det hele taget gik det ret hurtigt med at få udbygget "håndværkersiden" af Generatorvej.

Oktobervej 52. I år 2000 havde huset stadig udgang til både Oktobervej og Generatorvej. Oprindeligt havde de mindre firmaer på Generatorvej mulighed for udgang til både Generatorvej (firmaet) og til Oktobervej (bopæl). I dag gælder det kun for et firma. (Foto: Eva Molin).

Lidt mere stille gik det med de større grunde i midten. En af de første var den lokale folkevognsforhandler, ACAP. De havde forretning i Buddinge Centret, og sikrede sig hurtigt en af de bedste grunde i området, centralt placeret i krydset Dynamovej, Transformervej og Turbinevej. Her byggede de service-, plade- og automalerværksted, en på det tidspunkt helt moderne og velplaceret virksomhed.

Det er sjovt at tænke på, at de lod forretningen blive på Søborg Hovedgade; man købte ikke bil ude i et industrikvarter. Vi kan konstatere, at meget har ændret sig siden.

ACAP havde i øvrigt sit udspring i en fabrik, der fremstillede sidevogne til motorcykler, specielt huskes de for deres karakteristiske Nimbus sidevogne.

Vaskeriet "Sort til Hvidt"

Nede på Søborg Hovedgade lå vaskeriet Sort til Hvidt. Ejeren af dette vaskeri var Christian Ree, som netop havde solgt ejendommen til Rigsho-

spitalets Vaskeri. Overtagelsen var aftalt til en fast dato, dog udregnet således, at Ree kunne nå at opføre et nyt vaskeri på den grund, han ejede i Buddinge.

Da han indsendte byggeansøgning til kommunen, var disse på tværs kommunens planer for området; han modtog derfor et afslag.

Ree var ikke en mand, man bed skeer med, så han klagede til borgmesteren med den begrundelse, at han ejede en industrigrund, og at han ifølge byplanen havde ret til at bygge der. Erhard meddelte blot Ree, at hvis byplanen sagde sådan, så måtte man ændre byplanen, som sagt så gjort.

Ree blev rødglødende og klagede omgående til ombudsmanden. Sagen var ret let at gå til, det lignede magtmisbrug, og kommunen fik påbud om at omgøre sagen.

Erhard var imidlertid besluttet på, at der ikke skulle bygges vaskeri på det pågældende sted, og han tilbød derfor Ree, at han kunne leje et stykke jord, og bygge ude på Generatorvej, der var et nyt industrikvarter med masser af plads.

Ree takkede for tilbuddet, med en besked om, "at Ree ikke lejede jord - han ejede jord." Hvis borgmesteren ville mageskifte med ham, så havde de en aftale, hvis ikke - så kunne han glemme det og se frem til et nyt vaskeri i Buddinge.

Det var et kæmpe dilemma, men kommunen måtte bide i det sure æble og sælge grundstykket til Ree. Sådan gik det til, at grunden Generatorvej 6-8 og Dynamovej 11 alle blev til ejet jord, et ikke ubetydeligt stykke af industriområdet. Det skulle senere vise sig at have stor betydning for næsten alle andre virksomhedsejere i området.

Ree opførte nu vaskeriet, installerede alle maskinerne og hans meget karakteristiske biler begyndte at køre igen. Her løb Ree igen ind i et problem. Hans vaskeri havde været lukket, imens sagen var trukket ud, og en del af hans kunder havde derfor fundet et andet vaskeri.

Det var imidlertid ikke den eneste udfordring, mange kunder havde anskaffet sig en af disse

Rejsegilde på FDMs prøvestation på Dynamovej 4. På billedet ses distriktsingeniør Hjort og distriktschef Johannes Petersen. (Foto: Folkebladet for Gladsaxe 30/10-1969)

nymodens vaskemaskiner, som man kunne have hjemme i kælderen, så imens flere og flere kvinder rykkede ud på arbejdsmarkedet, vandt dette nye vidunder indpas i den nye hverdag, og færre og færre lod deres tøj vaske på vaskeri.

Sort til Hvidt kørte i et lille år, så lukkede Ree virksomheden. Bygningen blev lejet ud til Oliemøllen, de åbnede en fabrik for påfyldning af sprayflasker. Det blev starten på Rees nye virksomhed - udlejning af erhvervslokaler, tilbage til det senere.

Ildebrande

Med Oliemøllen som nabo fulgte nogle spænden-

de år. At fylde sprayflasker foregik på det tidspunkt med stærkt brandbar drivgas, det gik godt i lange perioder, men indimellem gik det så galt. Vi, der boede skråt over for, var ikke i tvivl om, hvornår det gik galt. Hvis der kom en flok mennesker i hvide kitler løbende hen ad fortovet, så var der "fut i den" hos Aerosol, som virksomheden hed.

Få minutter efter ankom de første sprøjter fra Falck i Gladsaxe. Første opgave var at komme ind og køle de store tanke, og få lukket for tilførslen, en opgave min gode ven Jack Telling, stationsleder for Falck i Gladsaxe, så malende har beskrevet for mig flere gange.

”Vi skulle have fat i en medarbejder, der kunne udpege, hvilke haner der skulle lukkes. Det var ikke let, og de var sjældent særligt villige til at gå med ind og vise det”, fortæller Jack. ”En enkelt gang måtte jeg tage en mand i kraven, og slæbe ham med ind - han var ved at gøre i sine bedste benklæder”, griner Jack.

En gang gik det helt galt. Vi var på det lager, vi havde lejet hos Scandinova, Transformervej 10, og skulle til at køre hjem til Generatorvej, da vi kunne høre sprøjterne køre ind i området. Da vi kom rundt om hjørnet, og kikkede op igennem gården, var alting sort - denne gang smuttede hele bygningen, men ingen kom heldigvis noget til.

Grønnegårdens store lade gik også op i røg i en spektakulær brand en gang sidst i tresserne.

Lyac Akkumulator havde til huse på Generatorvej 6

En aften jeg var på vej hjem, opdagede jeg, at der kom røg ud af ventilationskanalerne på taget. Jeg kørte over og kikkede ind ad vinduerne og konstaterede, at lokalet var helt fyldt med røg.

Falck i Gladsaxe, Lyngby og Ballerup var travlt optaget med en storbrand hos BW Wernerfeldt på Vandtårnsvej, så alarmcentralen bad mig vente på Københavns Brandvæsen, og vise dem til rette. Der var opstået en fejl i det store ladeapparat, heldigvis blev en stor brand afværget. Halvandet år senere sad jeg og så TV-avisen, de havde billeder fra en stor brand i Gladsaxe. Denne gang brændte LYAC helt til grunden, i øvrigt af samme årsag.

Udbygningen af området

Der foregik en løbende udbygning af området, firmaer, der lejede en grund, var parate til at bygge. Der var intet incitament til spekulation, så der var ikke noget jord, der lå og ventede på at blive mere værd.

Af markante virksomheder kan nævnes FDM, som byggede en ny prøvestation på Dynamovej,

så medlemmerne havde let adgang til de mange services, foreningen tilbød.

Stormagasinet ILLUM var i sin storhedstid, de etablerede et kæmpe fjernlager og administration på hjørnet af Generatorvej og Turbinevej. Deres mange flot bemalede varevogne sørgede for, at Nordsjællands finere fruer fik leveret deres garderobefornyelser standsmæssigt.

VOLVO, Hans Lehrmann og MEDCEDES-BENZ, Bohnsted-Petersen, sørgede sammen med ACAP-Folkevogn for, at vi alle var kørende.

IRON PUMP lavede skibspumper til hele verden, flere maler en gros firmaer, LIC - Lærerenes Indkøbs Central, ALFRED WEISS VVS en gros, Præ-Mal industrilakering og ikke mindst Gladsaxe Kommune, der rykkede en del af deres tekniske afdeling ud på Turbinevej, var med til at fylde området ud.

Allerede dengang havde bilfirmaerne et godt øje til området. Toyota Danmark, dengang repræsenteret ved firmaet Tage Jacobsen, byggede deres nye hovedkvarter på Dynamovej. Det var et meget spektakulært byggeri med en udstillingshal med Danmarks største selvbærende kuppeltag. Rundt om bygningen var der en sirligt anlagt japansk have med sten og bonsaitræer. Man kunne ikke købe biler her, det var alene et hovedkvarter. Desværre blev kuplen revet ned, da Toyota selv overtog importen og dermed bygningen. Det var dog ikke det sidste bemærkelsesværdige ved den kuppel. Den var bygget op i sten efter gamle principper, og da man skulle rive den ned, var det nærmest umuligt for kranen med den store jernkugle, at slå hul i taget. Man fik dog efter længere tid og nye metoder bugt med den til sidst.

Nok det eneste erhvervsområde med levende musik

Grønnegården blev hurtigt et stort aktiv for Gladsaxe kommunes ungdom. Rideskole og mange andre aktiviteter kom til, bl.a. fik Gladsaxe Pige-garde hovedsæde på gården.

Mange af os, der har arbejdet lidt sent en sommeraften, har oplevet pludselig at høre musik fra vejen. Det var såmænd bare pigegården, der trænede, uden de flotte uniformer men med fuld musik.

Shu-bi-dua

En pølsevogn hører til i et hvert ordentligt erhvervskvarter, selvfølgelig havde vi også sådan en. Den stod på Dynamovej, lige ved postkasserne. "Dyna" var et meget populært "foderbræt" i området.

Om aftenen, når der ikke skulle steges og brases, rykkede nogle unge mennesker ind og øvede deres musik. Det er meget sandsynligt, at "Kylling med softice og pølser" er blevet gennemøvet af Michael Bundesen og de øvrige "Shubber" på Dynamovej, længe inden hele Danmark tog dem til sig, nærmest som nationalklenodie.

Senere rykkede "pølsevognen" ind på græsset

ved indkørslen til Grønnegården og blev til "DynaGrillen", som vi kender den i dag.

Ree ejendommene

Efter Sort til Hvidts lukning og udlejningen til Oliemøllen, stod Ree med et stort grundstykke ned mod Dynamovej. Hvad skulle man bruge det til? Da det hurtigt viste sig at være en god forretning at leje ud, begyndte Ree at opføre yderligere en bygning og snart efter flere.

Ree var en mand med sans for økonomi, og når han satte et byggeri i gang blev det udført til tiden og til den aftalte pris. Udlejningen gik fint. Placeringen ved Ring III og nærmest midt i motorvejskrydset Hillerød motorvejen og Motorring III med let adgang til Københavns centrum og lufthavnen gjorde, at alt, hvad der var ledigt, blev revet væk.

Christian Ree havde også en søn, Karsten Ree. Karsten var en glad ung mand med sans for fart

Dyna Grill på Transformervej ved Grønnegården, erhvervskvarterets "foderbræt". (Foto: Gladsaxe-billeder, 1980).

Maskinfabrikken Iron på Dynamovej 14 matrikel nr. 7 dg af Mørkhøj er tegnet af arkitekt Hans Frederiksen m.a.a. fra København og præmieret i 1966. (Foto: Strüwing, 1966).

og al sport, der indebar fart. Herunder kunne man regne skisport, som han i øvrigt havde lært af sin far, Christian, der var en habil skisportsmand højt oppe i alderen. Karsten tilbragte en stor del af året i sneen med fuld fart på.

På Generatorvej stod der fra tid til anden nogle større motorbåde, søsport med fart var heller ikke at foragte. Det var imidlertid automobilsport der interesserede ham mest, og nogle af "drengene" inden for denne sport blev hans "legekammerater". Heriblandt var Nellemann, bilimportør og motorsportsmand. Karsten blev ikke selv den store stjerne, men som sponsor og mæcen har han stået bag mange af de unge mennesker der er blevet til noget i dansk motor-

sport de seneste år. Han stod også bag stortallet Jason Watt, og ikke mindst efter Jasons fatale uheld var han en stor støtte.

Sammen med andre begyndte de at arbejde med et helt nyt projekt, annonceaviser med gratis annoncer. Det var et projekt, der krævede kapital - det havde Ree-familien, og en efter en faldt de øvrige fra, så Ree endte med at stå for størstedelen af Den Blå Avis.

På Generatorvej 8, den sidste ledige del af den store grund, fik Ree en kontrakt med et af datidens store selskaber, DATASAAB, så han gik i gang med at opføre en meget stor ejendom med fuld kælder, 3 etager plus penthouse. Huset blev trukket tilbage fra Generatorvej, så man kunne

køre ned i kælderen. Opførslen af denne ejendom blev noget af det mest dramatiske, der indtil nu er sket på vejen. Som en ansvarlig og sparsommelig bygherre valgte Ree naturligvis for ham det billigste tilbud i licitationen. Desværre var buddet nok baseret på, at der skulle komme en masse ekstra arbejder, der kunne løfte prisen. Den slags skete ikke, når man byggede for Ree. Resultatet udeblev ikke, murerfirmaet gik konkurs. Murernes fagforening var på den tid en meget stærk organisation, så de forhindrede, at andre svende tog job hos de firmaer, der skulle overtage entreprisen. Hvad gjorde Ree så? Snarådig som han var, antog han et større antal murermestre fra Jylland, de arbejdede kun selvstændigt, og derved undgik han forbundet.

Han undgik forbundet, men ikke dets vrede! De var overbevist om, at Ree skyldte penge, som kunne udloddes til svendene i de konkursramte firmaer. Ree derimod sagde helt klart, at han havde udbetalt alt, hvad der var bygget for, og mere til, så ham fik de ikke flere penge fra. Tiden, der fulgte, var fyldt af demonstrationer. På den anden side af Generatorvej stod en gruppe på 10-15 mand med røde faner. Jo længere op af dagen de kom, jo højere sang de - stemningen var god, men virkningen udeblev, der blev fortsat arbejdet på pladsen. Ind i mellem kom der så en bus med 50 mand i forstærkning, så måtte man indstille arbejdet på stilladserne. For at være forberedt på disse situationer, havde Ree sat en mand på vagt nede ved forbundets

Karsten Ree's tidligere domicil på Generatorvej 8 er i dag overtaget af et andet selskab og har fået navnet "Anemoneparken". (Foto: Flemming Bruun).

kontor, han ringede hjem, når demonstranterne kørte dernede fra. Ree havde så etableret et system med nogle ringeklokker, som han kunne aktivere fra kontoret. Mestrene kunne så nå at rigge af og komme væk, inden demonstranterne ankom til pladsen. Det gik godt for Ree i et stykke tid, men så lurede forbundet hans tricks. Weidingerglas havde lejet et lager i nabobygningen, og jeg var tilfældigvis derovre, da det hele gik løs, derfor denne førstehånds beretning.

Forbundet havde samlet en større gruppe på mindst 4 busser fulde af demonstranter. Uden at der havde været noget forvarsel, stoppede busserne foran byggepladsen. Demonstranterne, eller her er det nok mere på sin plads at kalde dem ballademagerne, løb ind på pladsen og op på stilladserne. Mestrene, der var på stilladset, løb det bedste de havde lært, men det var nu ikke så meget dem, de ville have fat i. Nu startede det helt store hærværk, dæk blev skåret op, sukker blev hældt i tankene på blandemaskiner m.m., murværk blev sparket ned og alle andre former for hærværk, de kunne komme på.

Først efter 8-10 minutter fra ankomsttidspunktet, kunne man begynde at høre udrykningshornene nærme sig. I takt med at de kom nærmere, forlod demonstranterne pladsen. Imens alt dette havde stået på, havde nogle af demonstranterne fået fat i Karsten Ree inde i opgangen til kontoret, der lå på første sal i nabobygningen. Gamle Christian var ikke rådvild, han havde et gevær stående på kontoret. Resolut greb han våbnet og skød ind i vægen, hen over hovedet på Karsten og dem der holdt ham. Resultatet udeblev ikke - de slap Karsten, og han kom i sikkerhed på kontoret.

Gruppen, der nu havde samlet sig uden for byggepladsen, var ikke sen til at finde et nyt slagord at råbe: CHRISTIAN RIFFEL, CHRISTIAN RIFFEL - og det genlød resten af eftermiddagen.

Sagen fyldte forsiderne på både BT og EKSTRA BLADET den følgende dag, aftenens TV Avis havde også indslag om sagen. Ree, som var ble-

Anton M. Jensens Bogtrykkeri fik nye omgivelser på Transformervej 29 cirka 1970. (Foto: Søren Bonde).

vet anholdt og sendt på politigården på Fremtidsvej, blev også interviewet til TV Avisen. Nogen knækket mand var han ikke, og med blikket stift rettet igennem de tynde briller mod kameraet, udtalte han, at han ikke gav sig, og at "byggeriet om nødvendigt kunne komme til at stå som et monument over fagforeningernes afmagt i Danmark".

I den følgende tid var der øget patruljering i området, og byggeriet blev stille og roligt gjort færdigt. Bygningen var i en længere periode hjemsted for Den Blå Avis, indtil DBA blev solgt for et milliardbeløb.

Alle Ree bygningerne er i dag ejet af et andet selskab og har fået navnet "Anemoneparken".

"De Døve Pigers Vaskeri"

Man må ikke sige "neger", og mon ikke at det er

CFD - Center for Døve - oprindeligt de døve pigers vaskeri - har undergået en stor forvandling til et moderne center med bosted og mange forskellige udbud af beskæftigelse og undervisning. (Foto: Hubert Guillou, 1980).

lidt af samme grund, man med tiden har fundet et nyt, og mere politisk korrekt navn til virksomheden på Generatorvej 1, CFD, Center for døve? Ikke desto mindre var det "De Døve Piger", der lejede grunden for at opføre og drive deres vaskeri der. Det er måske den virksomhed i hele området, der har undergået den største forandring. Fra

en institution med et vaskeri til i dag at være et moderne bosted med et vidt facetteret udbud af beskæftigelse og undervisning inden for de døves verden.

LIC

Lærernes Indkøbs Central erhvervede en grund

på Turbinevej. På daværende tidspunkt var LIC en forening for lærere, hovedsageligt fungerende som indkøbsforening, hvor kunderne handlede i forskellige forretninger rundt i landet, og oppebar en rabat på handlen igennem deres medlemskab. Langsomt udviklede foreningen til at blive en regulær detailforretning, i øvrigt den største i Gladsaxe på det tidspunkt. Industriområdet var ikke gearet til at have detailhandel, og det var stik imod ideen med den adskillelse af erhvervs- og persontrafik, der var grundlaget for kvarteret.

Den 15. juli 2014 mistede 163.000 medlemmer deres indkøbsforening, LIC gik ganske pludse-

lig konkurs. I løbet af de næste måneder blev boet afviklet, og en torsdag i september afholdt man et ophørsudsalg. Det er ikke sikkert, at alle 163.000 kom til udsalget, men for de erhvervsdrivende i området føltes det sådan. Allerede tidligt på dagen kunne man i radioen høre, at der var et totalt trafikkaos i området. Personligt oplevede jeg, at højre bane på Hillerød-motorvejen var blokeret af højresvingene biler helt inde fra Mosesvinget. Jeg valgte så at køre ad Helsingør-motorvejen frem til Buddingevej, og så prøve at komme ud af Ring III, det var også umuligt. Jeg valgte at stille bilen for enden af Vandtårnsvej, og gå resten af vejen. Torsdag og

LIC - Lærernes Indkøbs Central - holdt i mange år til på Turbinevej. Det var slut i 2014, da LIC gik konkurs. (Foto: Flemming Bruun).

fredag var trafikken et stort kaos. Fredag blev hjemmeværnspoliti tilkaldt til forstærkning for at blot en lille del af hverdagen kunne fungere for virksomhederne.

Ejet grund

Der var i løbet af årene flere tiltag for at få lov til, for de enkelte lejere, at købe jorden. På et tidspunkt trængte kommunen til penge, og der blev sat en valuar til at se på jordens værdi. Vurderingsgrundlaget var de ryddede grunde ved hjemfald. Ville en institutionel investor se en idé i at investere i jorden nu med et perspektiv på mere end 50 år.

Resultatet blev, at med frasalget af det store areal til Ree, var arealet ikke interessant, og det blev vurderet at prisen, hvis den skulle sælges til de enkelte lejere, skulle være ca. 400 kr. pr. m². Dette tilbud var ikke interessant for køberne, specielt ikke set i lyset af de meget fordelagtige lejekontrakter. Nogle år senere fremkom kommunen med et nyt tilbud på 500 kr. pr. m². Det var der heller ikke nogen, der på det tidspunkt bed på.

Da der var gået yderligere nogle år og vi befinder os lige før årtusindskiftet, ønskede en virksomhed i forbindelse med salg at handle grunden. De henvender sig til kommunen og fik oplyst, at prisen nu var 1.000 kr. pr. m². Man henvendte sig til foreningen, Mørkhøj Erhvervskvarter, hvis formand på det tidspunkt var revisor Torben Ploug, som gik ind i sagen.

Advokat Poul Flemming blev sat til at granske sagen, og en ung fuldmægtig fandt i gemmerne det gamle tilbud fra kommunen. Indholdet i dokumentet var tilbuddet om, at man kunne købe grundene til 500 kr. pr. m², og det interessante var, at der var en passus, der sagde: "Tilbuddet er gældende, til det trækkes tilbage med et passende varsel".

Der blev arrangeret et møde med daværende borgmester Ole Andersen og kommunaldirektør Marius Ibsen, der ganske overrasket modtog en

kopi af tilbuddet. Efter nogle ugers granskning af sagen kom svaret fra kommunen. Man anså 6 måneder for at være et rimeligt varsel, og så ville man gerne trække tilbuddet tilbage.

Så blev der travlhed i virksomhederne, de fleste, der kunne skaffe finansieringen, købte. Der var også nogen der gik forgæves. Hvis historien og undersøgelserne viste, at der var forurening på grunden, ønskede kommunen ikke at sælge, da det var pålagt sælger at oprense forureningen. Disse grunde er stadig på lejebasis den dag i dag.

2730 til 2860

Kommunen er glad og stolt over at have sådan et pænt erhvervskvarter. Sådan tolkede vi det i hvert fald, da kommunen ønskede, at vi kom ind under postnummer 2860 Søborg. Det var den eneste grund til det, som vi kunne se.

Siden starten havde vi været under Herlev postkontor 2730, og det havde alle haft det helt fint med, den eneste ulempe var, at man ved søgning på en GPS havde nogle problemer med at finde os, da vi skulle søges under Gladsaxe, hvis man ville have held med det.

Onde tunger sagde, at det var borgmester Karin Søjberg Holst, der ikke ville bo privat på en adresse med Herlev postnummer, når hun nu var borgmester i Gladsaxe.

Resultatet blev en større kamp, som vi som erhvervsforening tabte. Resultatet for virksomhederne blev millionstore omkostninger til ændringer af brevpapir, brochurer osv., og samtidig fik vi en adresse med et "Ø" i navnet, ikke noget man er særlig glad for, når man handler internationalt.

Pyt - vi fortsætter livet i "2860 Søborg".

Fremtiden

Fremtiden tegner lyst for Mørkhøj Erhvervskvarter. Den fantastiske beliggenhed er ikke blevet dårligere med årene. Der tegner mere og mere til, at det bliver et centrum for bilhandel. LIC's gam-

Postkasser på Dynamovej (med Generatorvej og Dynagrillen i baggrunden. I 1980 var der seks postkasser, der blev tømt mindst fire gange i døgnet og posten var ude dagen efter. I dag er der fire postkasser, der bliver tømt én gang om dagen, og brevene kan forventes omdelt ugen efter. (Foto: Hubert Guillou, 1980).

le bygning er overtaget af SMC, som planlægger store aktiviteter. Andre bygninger er solgt til bilmærker, jeg ikke kan nævne her.

Den store udfordring er stadig logistikken, og det gælder især udkørslen fra Dynamovej til Ring III. Den nærmeste fremtid byder på anlæg af letbanestation ved Dynamovej, med alle de ledningsomlægninger og andre arbejder, det medfører. Mange af os kan få mareridt om natten, når drømmene viser os, at vi kommer til at genopleve "LIC udsalgs" lignende tilstande i byggeperioden. Nu håber vi, at kommunen lever op til dens forsikringer om, at vi i hele perioden vil få tålelige trafikforhold.

Uanset om man ønsker flere "blå" arbejdspladser

i kommunen eller ej, så er udviklingen i erhverv omkring en storby som København således, at egentlige produktionsvirksomheder for det meste vælger beliggenheder i provinsen med lettere trafikafvikling og større udbud af "blå" arbejdskraft. Det vil være forkert at påstå, at der tages forskelligt på forurening og støjgener rundt i landet, men klagerne er færre på en mark i Jylland end i et tæt bebygget område ved hovedstaden. Mørkhøj Erhvervskvarter vil i fremtiden blive et område med det, man kalder "større pladskrævende detailhandel", biler, byggemarkeder osv. Handelsvirksomheder, der har brug for lager af en vis størrelse og mindre kontor og håndværksvirksomheder.

Kommunens genbrugsplads på Turbinevej er meget populær. Den står foran en stor udvidelse, der helt kommer til at omslutte den fredede gravhøj Sneglehøj. (Foto: Flemming Bruun).

Det er min opfattelse, at hvis kommunen løser de trafikale udfordringer, der er, vil Mørkhøj Erhvervskvarter med sin geniale placering i fremtiden genererer op imod 4.000 arbejdspladser imod de ca. 2.000, der er i dag.

Efterskrift

Jeg får lyst til at lave en lille krølle på historien om familien Ree.

Karsten var jo en foretagsom mand, og noget af det første, den store undrende offentlighed hørte om ham var, da han i 1993 fik lyst til at hæve ubåden U534, der havde ligget sunket i

Kattegat i 50 år. Historien er beskrevet mange andre steder, så den vil jeg ikke gå ind i, men derimod en lille detalje, der ikke er skrevet så meget om.

Christian Ree fik jo tilnavnet, "Christian riffel" efter "Slaget om Generatorvej", og historien gentager sig, da Karsten tager sit gevær, og skyder efter en helikopter under bjærgningen af ubåden, - igen var en Ree i medierne med et gevær i hånden. Da jeg nogen tid senere mødte Karsten, kunne jeg ikke lade være med at spørge ham: "Er det noget, der ligger i generne hos jer - at I sådan render og skyder efter folk?"

Ærlig og lige til som Karsten er, så svarede han mig: "Det skal jeg såmænd fortælle dig Erik. Det var en pressehelikopter, der havde lukket for al kommunikation for at flyve ned og lave billeder. Vi var ved at trække nogle torpedoer ud af båden. Ubåden hang i vejerne fra de store kraner, og helikopteren var så tæt på, at den kunne ramme vejerne hvert øjeblik, det skulle være, med fatale konsekvenser for alle til følge. Pyt med helikopteren, men hele projektet var så farligt at intet af det, heller ikke de store kraner, kunne forsikres. Så hvis helikopteren havde fået det hele til at ryge i luften, så var jeg

blanket helt og aldeles af - så det var skuddene værd", slutter Karsten.

PS af redaktionen om Decembervej

Erik Weidinger omtaler Decembervej. Navnet Decembervej blev godkendt i februar 1964. Decembervej var planlagt til at skulle ligge nord for og forløbe parallelt med Augustvej. Men ved anlæggelsen blev vejen direkte forbundet med Oktobervej. Dette ledte til, at man i juni 1965 besluttede at kalde hele vejstrækningen Oktobervej.

*Kronikørens egen virksomhed, Weidingerglas, har holdt til på Generatorvej 3 siden 1966.
(Foto: Flemming Bruun).*

Søborg Teater på Søborg Hovedgade 66. (Foto: Erik Starup, 1975).

Reklameplakater anno 1957

Lokale reklamer blev vist som lysbilleder før de egentlige reklamefilm og selve filmen. I Søborg Teater var lysbillederne affotograferede plakater, som var udstillet i foyeren. Et sæt af disse plakater har lokalhistorisk forening erhvervet. Ved medlemmernes hjælp er det lykkedes af få historien bag nogle af forretningerne frem.

Af: Eva Molin, Gladsaxe Byarkiv, lokalhistorisk afd.

Biografreklamer er ikke nogen ny opfindelse. De første reklamer bestod af lysbilleder, der blev vist før filmen. I 1930'erne blev det almindeligt at bruge levende billeder også til reklamerne, men det var en reklameform, som kun de store firmaer og landsdækkende mærkevarer havde råd til at benytte.

De lokale handlende med forretninger nær biografen, som traditionelt havde brugt lysbillederne som reklamemetode og ikke havde råd til at få produceret dyre reklamefilm, fortsatte med lysbillederne.

Lysbilledserierne fra de lokale handlende blev som regel vist først. Dernæst kom reklamefilmene, og så til sidst kom naturligvis filmen.

I Gladsaxe Kommune var der både en biograf i Bagsværd og i Søborg.

Bagsværd Bio åbnede i november 1924. Biogra-

fen havde til huse på Til Jernbanen 1 indtil 1958, hvorefter der var nul biograf i Bagsværd de næste 13 år, indtil den blev genåbnet i højhuset på Bagsværd Hovedgade 118 i 1972. Biografen holdt denne gang kun ét år. Det var Ove Bulskov, som var søn af ejeren af Drive In Bio i Lynge, Christian Bulskov, som tænkte nyt og stort med biografen i Bagsværd.

Ove havde studeret biografer i USA i et par år, og kom hjem for at afprøve konceptet i Bagsværd. Der blev vist skiftende film hele dagen fra formiddag til sen aften. Men kundegrundlaget for så mange filmfremvisninger var ikke i orden, og biografen havde kun én stor sal i stedet for flere små, hvilket ellers passede bedre til Ove Bulskovs ideer, så biografen lukkede igen i 1973.

Biografen blev overtaget og genåbnet af Gladsaxe Kommune i 1978, og har siden 2010 været drevet

som en bibliograf, altså kombination af bibliotek og biograf.

Søborg Biografteater

Søborg Biografteater åbnede i juni 1916. Biografen blev ombygget første gang i 1936 og atter i 1946-47.

Direktøren i 1957 var en kvinde. Hun hed Betty Gerda R. Petersen og havde arvet biografen efter sin mand, Victor Johan Marius Petersen, der var død allerede i 1934. Betty Petersen, der var født i 1902 og døde i 1987, ansatte sin bror, Carsten Petersen, som inspektør, og de drev biografen i fællesskab indtil 1971.

Ved den store ombygning i 1947 blev der indrettet funktionærbolig i biografbygningens 2. sal. Her bosatte søskendeparret sig, og her blev de boende, også efter at de i 1971 havde solgt biografen videre til Svend Aage Christensen.

I 1951 fik de første 200 mennesker i Danmark fjernsyn. Derfra spredte mediet sig stille og roligt. Prisen for et fjernsyn anno 1955 var et sted mellem to og tre tusinde kroner. Et af de bedste på markedet var et 19" Neutrofon Guldsejl fjernsyn til 2400 kroner. Hvis man omregner det til nutidspriser, så svarer det til små 37.000 kroner. Fjernsyn var derfor slet ikke allemandseje, så folk gik flittigt i biografen.

Billetkontoret i Søborg Biografteater åbnede kl. 17, og da var der allerede kø helt ud på gaden. En plads på en af de tre forreste rækker kostede omkring 1950 85 øre, mens de efterfølgende rækker kostede kr. 1,10. De dyreste pladser var sofarækken, og dem har vi desværre ikke sædeprisen på.

Reklamer og rejsegrammofon

1950'erne var gode år for de danske biografer. Og de lokale småhandlende reklamerede flittigt i dem.

Reklamerne var ofte tegninger, der kunne bruges både som plakat og som dias og fremvises før filmen i en reklamedias-serie. Hvert år blev der

lavet nye plakater og dias, som kunne vises i biografen inden filmen. Biografinspektør Carsten Petersen havde en rejsegrammofon og ind imellem, når underlægningsmusikken skulle være noget særligt, blev der sendt bud efter biografinspektørens rejsegrammofon.

Blandt de levende reklamer, som blev vist i 1957, indgik reklamerne for Perletand med Dirch Passer og for Crome & Goldschmidts herrekonfektion med Kjeld Petersen og Dirch Passer. Crome & Goldschmidt fusionerede siden med Illum.

Biograferne anno 1947 og i dag

Efter ombygningen af biografen i 1947 var der plads til over 800 biografgængere. Salen skrånede så meget, at man ikke blev generet af hovedet på den, der sad foran.

Og som der stod i en beskrivelse af biografen fra 1943, så var det heller ikke noget problem, hvis man ville ryge. "Her kommer man ikke i bekneb med, hvor man skal lægge cigaretten eller cigarstumpen. Ved hver plads findes små askebægre anbragt, så de ikke generer sidemanden". Siden blev antallet af biografsæder indskrænket, ligesom stolene blev mere komfortable. Et rygeforbud for alle danske biografer kom 1. juni 1948, og det skyldtes risikoen for brand i filmrullerne. Som kuriosum kan nævnes, at Villabyernes Bio i Vangede fra 1956 tegnet af arkitekten Finn Juhl havde en særlig rygeafdeling skærmet fra salen med splintfrit glas.

Den serie af plakater, vi viser i denne årbog, er lavet til året 1957 og udelukkende til fremvisning i Søborg Biografteater. Samtlige reklamerende butikker lå i en radius af maks. 1000 meter fra biografen.

Plakaterne hang indrammede i biografens foyer, og der blev de hængende, selvom årene gik. Søborg Biografteater lukkede midt i juni måned 1977. Irma havde købt hele bygningen, og egentlig var det biografdirektørens mening at finde et andet sted, hvor der var plads til at indrette to

Bagsværd Bio med adressen Til Jernbanen 1. Billedet her med Wiener Bageri og kaffebar i tilbygningen er fra omkring 1938-40. (Foto: Gladsaxe-billeder).

små biografsale, i stedet for den ene store på Søborg Hovedgade.

Biografdirektør S.A. Christensen udtalte i januar 1977, at tiden var løbet fra biografer med sale med plads til 300 mennesker eller flere. Det må siges, at han fik ret. Selv i København er der ikke mange virkelige store biografsale tilbage.

Svend Aage Christensen startede i Palads Bio efter salget af Søborg Biografteater. Her gennemførte han den ide om mange film i små biograf-sale fordelt over cirka halvdelen af døgnets timer, som Ove Bulskov var gået nedenom og hjem med i Bagsværd få år tidligere. I København var kundegrundlaget stort nok, og biografen eksisterer fortsat.

Bagsværd Bio, som Gladsaxe Kommune valgte at købe i 1978, for at undgå at Gladsaxe Kommune skulle blive biografløs, havde ligesom Søborg Bio også kun én stor sal inden den blev omdannet til Bibliografen. Den sal havde omkring 500 siddepladser, og biografen kørte med massivt under-skud i årtier. I dag er der to mindre sale i Bibliografen. Den ene med plads til 216 tilskuere, den anden med plads til 116.

Plakaternes videre skæbne

Da ombygningen af Søborg Biografteater startede i 1977, blev de indrammede plakater fra 1957 overgivet til Gladsaxe Kommunes ungdomshus på Erik Bøghs Allé 6.

Søborg Teater på Søborg Hovedgade 66. Øverst oppe ses funktionærboligen. Biografen blev efter 1977 overtaget af Irma, der indrettede butik i biografsalen. I dag er hele bygningskomplekset revet ned, og der ligger en Fakta. (Foto: Erik Starup, 1975).

Ungdomshuset fortjener et par ord. Det lå over for Socialdemokratiets ungdomshjem på Erik Bøgghs Allé 5, så de dannede en lille enklave for politisk aktive unge. Kommunen købte ejendommen i 1967 med henblik på at løse de fremtidige parkeringsproblemer i Søborg. Ejendommen var altså købt med nedrivning for øje, men da der ikke var behov for p-pladser på det tidspunkt, indstillede Ungdomsudvalget til Kommunalbestyrelsen, at huset blev stillet til rådighed for og midlertidigt indrettet til den politiske ungdom. Huset blev i 1990 brugt af både Danmarks Socialdemokratiske Ungdom (DSU), Konservativ Ungdom (KU) og Socialistisk Folkepartis Ungdom (SFU). DSU var blevet hjemløse i 1986, hvor Ungdomshjemmet på Erik Bøgghs Allé 5 blev revet ned. I 1991 blev de tre ungdomspartier i stedet henvist til pedelboligen på Egegård Skole (nuværende Gladsaxe Skole), og i 1993 solgte kommunen grund og hus

videre til Irma, der rev huset ned og anlagde parkeringspladser i fuld overensstemmelse med de oprindelige planer.

Plakaterne fra 1957 blev reddet fra affaldscontaineren af en af nedrivningsarbejderne. Han havde fundet dem oppe på loftet, og taget dem med sig. I 2016 købte Gladsaxe Lokalhistoriske Forening plakaterne af ham. De hænger nu på Thorasminde i Bagsværd.

Kilder:

Reklamefilmen i Danmark – et historisk rids af Allan Mylius Thomsen
Kommunens ejendomme 325-001 (Erik Bøgghs Allé 6)
Diverse avisartikler fundet af Jørgen Olsen
Gladsaxe bogen 2

Reklameplakaterne

VASCOMAT

Vascomat blev åbnet omkring 1951. Firmaet baghed Helweg Jørgensen & Co., som havde fabrik på Gammel Kongevej.

De arbejdede med frigadere køleskabe, men en medarbejder havde været på besøg i Amerika og set, at der fandtes vaskerier.

Sådan noget måtte man kunne lave i Danmark også, og Vascomat blev Danmarks allerførste vaskeri, hvor folk selv kunne gå ind og vaske deres tøj.

Oven i købet i maskiner med centrifugering! Maskinerne var udstyret med en låsemekanisme, der åbnede ved hjælp af en mønt.

Det første vaskeri havde betjening, men snart blev vaskerierne selvbetjente. Maskinen hed faktisk en fuldautomatisk vaskemaskine med centrifugering.

Oplysningerne stammer fra John Ejsing.

**KØD - FLÆSK
PÅLÆG**

E. JACOBSEN & CO.
SØBORG HOVEDGADE 87

SØ. 1861

Slagter E. Jacobsen

Slagter Jacobsen blev formand for Handelsforeningen i Søborg og Omegn i 1937. Egentlig var han selv stifter af Søborg Bispebjerg Handelsforening, men de to foreninger fusionerede i 1937. Slagter E. Jacobsen og de andre unge medlemmer af foreningen i 1937 var initiativrige.

Det var dem, der arrangerede den første juleudsmykning på Søborg Hovedgade.

De arrangerede også en slogankonkurrence, hvor vindersloganet blev: *"Køb hvor du bor, og kommunen bli'r stor"*.

Slagtermester E. Jacobsen stillede op til sognerådet i Gladsaxe for de konservative i marts 1937. Han blev ikke valgt, det blev i stedet assurandør I.C. Larsen.

I.C. Larsen overtog også hvervet som formand for handelsforeningen i august 1937.

E. Jacobsens forretning var byens mest moderne slagterbutik og havde det flotteste inventar. Han drev butikken på Søborg Hovedgade 87 indtil 1959.

Ejendommen blev revet ned i 1975 og i dag har ejendomsmæglerkæden Home bygget på arealet.

Slagteren blev lokalkendt under besættelsen og frekventeret af rigtig mange husmødre. Der var rationering, men mens andre forretninger lod kunderne stå i kø langt henad gaden, og måske alligevel ikke havde noget, når de nåede disken, så indførte slagter Jacobsen en procedure, hvor folk kom ind om mandagen og bestilte det, de skulle bruge, og så blev det lagt til side til dem, når den efterspurgte vare kom i ugens løb.

Folk fik det, de havde brug for, og de slap for at stå i kø, og de slap for konkurrencen om at få de bedste stykker kød. Slagter Jacobsen fordelte det modtagne kød og handlede ikke sortbørs.

Fortalt af Per Højsland og Jørgen Olsen.

Dinér Transportable

Svend Aage Rasmussen var søn af maskinmester Carl Rasmussen. Han blev født i Søborg i 1906 og fra 1914 boede familien på Søborg Hovedgade 102 i en lille toværelses lejlighed oppe på kvisten. Familien, der talte far, mor og seks børn, var yderst musikalsk. Faderen var medstifter af sangkoret Sonor og Søborg Harmoniorkester, og alle fem sønner i familien spillede i DUI's orkester. Det orkester, der siden skulle blive omdannet til Søborg Harmoniorkester.

Svend Aage var tubaspiller, men måtte stoppe i orkestret, da hans dinér transportable-firma voksede.

Svend Aage blev udlært kok på Den Kongelige Skydebanes restaurant. Siden aftjente han sin værnepligt som kok i marinen.

Han giftede sig med Esther og sammen slog de sig ned på Uranienborg Allé 10. Han nåede at arbejde som kok og køkkenchef adskillige steder, blandt andet på D'Angleterre og på Divan 2 i Tivoli.

Svend Aage Rasmussen købte Palæ-dinér'en, som på daværende tidspunkt lå på Valby Langgade 67, omkring 1954.

Navnet på Palæ-dinér'en skal søges i virksomhedens oprindelse. Da forretningen blev oprettet i 1934, havde den nemlig til huse i Palægade i København.

I 1955 flyttede Svend Aage Rasmussen Palæ-dinér'en ud til Søborg. Nærmere bestemt til Søborg Hovedgade 154. Her indrettede han forretning i bagbygningen inde i gården.

Da han overtog tilføjede han navnet "You know" til firmanavnet Palæ-dinér'en, og på reklameplakaten til Søborg Biografteater i 1957 blev Palæ-dinér'en kun omtalt som "You know". Svend Aage Rasmussen afsluttede helt generelt sine sætninger med et "- you know". Derfor var han kendt som "You know".

På Kiplings Allé 30 havde kokken Axel Jensen etableret "Kokkenes festmiddage" i slutningen af 1960'erne. Axel Jensen var en driftig herre, og

i 1969 købte han Palæ-Dinér'en "You know" af Svend Aage Rasmussen og flyttede hele sin samlede virksomhed til Gladsaxevej 55 – under navnet Palæ Dinér'en.

Omkring 1998 overtog kokken Per Schønberg forretningen efter Axel Jensen og i 2001 blev Kim Polte ejer af Palæ-dinér'en.

Oplysningerne stammer fra Jørgen Olsen.

Virksomheder uden for Gladsaxe

Biografen i Søborg lå nede i bunden af Søborg Hovedgade, hvor kommunen grænser til Gentofte og København.

Forretninger og håndværkere herfra brugte

også biografen i Søborg til at gøre reklame. Disse virksomheder har det ikke været muligt at skaffe oplysninger om.

Det gælder også EXPRES på Søborg Hovedgade 138, der ligger i Gladsaxe.

AB maleren
er altid præcis og proper
udfører alt indenfor faget
og er slet ikke dyr.

PRØV OG BLIV TILFREDS

K. Sørensen
RØNTOFTEVEJ 6
SØ. 2477

Es-Renseri

♠ **Leveringstid: 2-3 Dage**

♥ på vor **eksklusive Rensning**

♦ udført af
specialuddannede **Fagfolk**

♣ **hentes og bringes overalt**

Søborg Hovedgade 19, Sø. 3435-3476

MURER OG
TØMRERARBEJDE

BYGNINGSARBEJDE AF ENHVER ART

SKORSTENE - TAGE
FACADER - FLISEARBEJDE

ISOLERING

M. Hansen & Søn
SØNDERDALEN 10
SØ. 585

- ISENKRAM
- KØKKENUDSTYR
- GLAS-PORCELÆN
- VASKEMASKINER
- GASKOMFURER
- TRÆVARER
- HAVEREDSKABER
- STÅLVASKE m/ MONTERING
- PÅLÆGNING AF PLASTIC & LINOLEUM

SØBORGHUS
isenkram
GLAS - PORCELÆN
KØKKENUDSTYR

FREDERIKSBORGVEJ 221 SØ. 3045

AL
BUDKØRSEL

SMUTCYKLER - Motor - Moped - 2-3-4-5 gear - 4-5 km i timen

AL KØRSEL OG FLYTNING BESØRGER

EXPRES

SØBORG HOVEDGADE 138

Tilbud på
fast kørsel og
langturs
gives.

Søborg
3658
35063

*Vi har altid
25 magelige
LÆNESTOLE*

WICTORS
MØBLER

FREDERIKSBORGVEJ 221

Stort udvalg i enkelt møbler:

*~ giver mest kvalitet
for samme penge ~*

SØ. 4144

KONDITOR MOGENS SCKERL

Søborg Hovedgade 75 blev bygget i 1909 og ejeren hed Anna Marie Sofie Larsen. Hendes mand var bagermester, men ejendommen var fruens, og hun valgte at sælge den i 1918. Ægteparret blev dog boende og fortsatte forretningen i flere år derefter.

Bagermester Larsen fik i 1916 kommunens tilladelse til at indrette bageri med ovn i en tilbygning. Huset var indrettet med to forretninger, bagerforretningen lå til højre, og i 1924 blev det ombygget og udvidet med et værelse på førstesalen og indrettet til konditori.

Fra Anna Marie Sofie Larsen solgte ejendommen i 1918 og indtil viktualiehandler Axel Jensen købte i 1926, skiftede huset ejer hele tre gange, men Larsen forblev i bageriet.

Da viktualiehandler Jensen købte ejendommen i 1926 udvidede både han og bagermester Larsen deres butikker bagtil. Jensen med et lager og et værelse, Larsen med nyt lokale til ovnene.

Efter Larsen forlod bageriet i 1929 skiftede bageriet bagermester årligt i en periode. Først kom bagermester W. Geth. Næste hed Arnold Osvald Willinghøj, og så kom bagermester Gustaf Fr. Pehrsson.

I 1933 overtog bagermester Hans J. Hansen bageriet efter Pehrsson, og i 1936 købte han hele ejendommen af viktualiehandler Axel Jensen. Hans J. Hansen byggede til og om både i 1936 og 1946 og først i 1954 solgte Hansen videre til konditormester Mogens Sckerl.

Mogens Sckerl kom fra et konditori på Nørrebrogade 60, og da han solgte konditoriet på Søborg Hovedgade, startede han et nyt, stort konditori i Vejle, som blandt andre borgmester Erhard Jacobsen altid besøgte, når hans vej førte forbi Vejle. Erhard Jacobsen og Sckerl var gode venner. Sckerl

solgte konditoriet i Søborg videre til Regnar Nielsen i 1962. Og Regnar Nielsen solgte til Børge og Britta Frederiksen i 1982. Børge og Britta ændrede navnet til Hjertekonditoriet. Det var også Børge og Britta, der udvidede bageriet med nabobutikken til venstre. Børge og Britta Frederiksen udvidede og ombyggede konditoriet i 1982, 1987 og 1991. I 2008 blev det overtaget af Katrine Thomsen, der indrettede Grannys, så der stadig er konditori i bygningen.

Mogens Sckerl var konditormester, ikke bager. Som bager overtog Sckerl Hans Larsen, der allerede var blevet ansat under Hansen. I 1951 blev Edith Larsen også ansat i konditoriet, og hun forblev i faget indtil hun var 74. Hun og gemalen nåede at arbejde for både Hansen, Sckerl og Reinart Nielsen. Sckerl, der var født i 1914 i Ordrup og døde i 2000, mødte almindeligvis ved 6-7-tiden til morgenkaffen sammen med sin kone og de ansatte, som alle havde været i gang siden ved 3-4 tiden.

Sckerl leverede brød til fabrikskantiner og omegnens ismejerier samt brød til Iwans Smørrebrød, der lå skråt overfor på Søborg Hovedgade. Da Iwan siden gik over til at producere parisertoasts, var det også Sckerl, der leverede toastbrødet indtil Iwans produktion af toast blev på fabriksniveau. På dette tidspunkt måtte Iwan have en ny leverandør af toastbrød.

Om søndagen pakkede de kvindelige ansatte brød til privatkunder, som blev bragt ud om morgenen. Sckerls to sønner hjalp til med at bringe brødet ud, rense ovnplader med videre. Det værste arbejde var at rense de ovnplader, hvorpå vandbakkelseerne var blevet bagt. Der var kun koldt vand i hannerne til at rense pladerne med, og vandbakkelsesdej er noget fedtet stads. Så var det bedre at køre brødet ud til kunderne på konditoriets longjohn.

Wienerbrødet kostede 8 øre i 1951 og spandauerne 12 øre. Lønnen for en bagersvend hos Sckerl var 290 kroner om ugen. Under Hansen tilbage i 1951 havde lønnen været 125 kroner om ugen. Konditoriet leverede som nævnt også brød alle ugens dage til omegnens ismejerier. Det var typisk Grethe Sckerl, der pakkede til ismejerierne. Ved juletid var der stadig mange i slutningen af 1950'erne, som ikke havde egen ovn, eller som bare mente, at stegen blev bedre i bagerens ovn. Op i mod 200 steg blev stegt i Sckerls ovn juleaften. Kunderne indleverede stegen dagen før, stegen fik et spyd

med nummer sat i, og kunden fik en polet med et tilsvarende nummer. Ét år gik der dog noget galt. Da sidste kunde kom for at hente sin steg, fik hun udleveret en lille ribbensteg. Stor var krisen, da det viste sig, at kunden havde indleveret en stor skinkesteg, og slet ikke var spor tilfreds med, at den var skrumpet til en lille ribbensteg. Hvordan den krise blev klaret, fortæller sig i tågerne, men det kan godt være, der har været ekstra kager til julekaffen.

Edith Larsen arbejdede lige indtil hun fik sit første barn, og barslen varede ikke længe. Men den sidste tid inden barslen, kunne hun arbejde hjemme fra med f.eks. at gøre brødposer klar til pakning om søndagen og med at ordne regnskaber. Da barnet først var født, kunne hun gå på arbejde og stå i butikken, når hendes mand kom hjem fra arbejdet. Han var jo bagersvend og fik tidligt fri. Sckerls fik to sønner, Mogens og Erhardt. Mogens blev sagfører, mens Erhardt gik konditorvejen, ligesom sin far. Først med et år i lære hos sin far i konditoriet i Vejle, dernæst til La Glace, hvor han blev udlært fra. Erhardt Sckerl arbejdede på diverse hoteller, blandt andre Sheraton og D'Angleterre, og afsluttede sin konditorkarriere med 31 år som chefkonditor i konditoriet på Københavns Hovedbanegård.

Oplysningerne stammer primært fra Edith Larsen, Erhardt Sckerl, Kirsten Nejt og Jørgen Olsen samt kommunens byggesagsarkiv og realregistre.

KUL KOKS BRÆNDE BRÆNDSOLSOLIE

Axel Hermann Nielsen købte huset på Skjoldborg Allé i 1939. Det var et relativt nyt hus, bygget i 1932 som helårshus i stedet for det sommerhus, der tidligere havde stået på grunden.

Men det var småt! Tre værelser, køkken, toilet og vaskerum.

I 1960 blev der lavet en tilbygning på 24 kvm og ved samme lejlighed blev der indrettet badeværelse i det tidligere vaskerum. Så derefter var huset på 4 værelser, køkken, bad og 2 toiletter.

Huset lå på den ene side af den sti, der fører til Buddinge Batteri.

På modsatte side af vejen boede også en vognmand, nemlig Jørgensen, som havde en større forretning end Nielsen.

A.H. Nielsen blev skiftevis omtalt som forvalter og vognmand i de gamle vejvisere.

A.H. Nielsen og hans hustru fik fire børn. A.H. Nielsen var mest kendt for sin gamle Chevrolet lastbil, som han købte lige før eller efter krigen (det var samme model, der blev solgt lige før og efter), og som han kørte i indtil først i 1970'erne.

Oplysningerne stammer fra Svend Breum Petersen og Per Højsland samt kommunens byggesagsarkiv.

BENZIN OLIE VASK SMØRING

Einer Nielsen startede i lære hos det, som dengang hed Søborg Cykle- & Motorbørs i 1921 og blev udlært i 1924. Adressen var dengang Frederiksborgvej 150.

Da Einer var udlært, købte hans far, Oluf Nielsen, værkstedet, og ændrede navnet til Søborg Motorbørs. Sønnen Einer, der ikke var myndig og dermed gammel nok til at få næringsbrev, blev reel leder af værkstedet.

Den ældste forretning bestod af et sommerhus og en dobbeltgarage. Da Nielsen overtog, blev arkitekt Ahlén hyret til at tegne og bygge nyt kontorlokale og baglo-

kale. Lige inden 2. verdenskrig brød ud, blev værkstedet udvidet med to reparationspladser. Desuden blev der senere udvidet med et lille ishus ved siden af lågen til haven, som Einers datter, Conny, passede indtil hun senere blev uddannet lærer og fik job på Buddinge Skole.

Einer Nielsen købte værkstedet og det bagvedliggende hus af Oluf Nielsen i 1944. En normal arbejdsdag i 1950'erne startede klokken 6 og sluttede klokken 22. Einers hustru, Johanne, førte regnskaberne og var den, der ved månedsafslutningen kørte rundt til de kunder, der betalte på kredit, og hentede pengene hjem. Einer og Johanne havde to sønner og en datter, der alle i forskelligt omfang deltog i forretningen. Datteren dog i en "skåne"-stilling i isboden, da det dengang var utænkeligt, at en kvinde fyldte benzin på, kontrollerede luft i ringene eller skiftede olie.

Einer og Johanne byggede hus i Hareskovby midt i 1960'erne og lukkede forretningen i 1969/70. Grunden blev i 1970 lejet ud til Mobil Oil, som anlagde en ny tankstation. Da der i 1982/83 blev etableret midterrabat på Søborg Hovedgade, opsigte Mobil Oil lejemålet, og derefter solgte Einer grunden. Der blev senere værksted og bil salg fra bygningerne.

Oplysningerne stammer fra Arne Løgsted Nielsens artikel i årbogen fra 2012.

HOLGER OLSEN
TLF. 823

25 Øre

POLIT

FRUGT

ALTID FRI

Automaterne havde åbent efter lukketid

Vi lever i en tid, hvor man kan handle stort set alt på en hvilken som helst ugedag på et hvilket som helst tidspunkt. Sådan har det ikke altid været. Frem til 2012 havde Danmark en restriktiv lukkelov. Før da var automater til allehånde varer en del af gadebilledet.

Af: Flemming Bruun med tak til Johnny Wøllekær, Odense Stadsarkiv

Der var engang, da butikkerne lukkede kl. 17:30 og kl. 14 om lørdagen og holdt helt lukket om søndagen og på helligdage.

Det var bestemt af lukkeloven. Alligevel kunne folk godt få udvalgte varer, når købmanden eller bageren lukkede.

Nogle steder, måske især på landet, kunne man gå bagom og lige få en vare med hjem, man havde glemt at købe. Andre steder kunne man blot trække varen i en automat.

Fra midten af 1920'erne vandt cigaretautomater frem, og snart stod der cigaretautomater uden for næsten alle tobaks- og købmandsforretninger,

på banegårde osv. Automaten var den lille købmands trofaste ekspedient, der var på arbejde døgnet rundt. I 1950'erne og -60'erne havde enhver købmand og andre småhandlende en automat.

Hvis danskerne fik uventede gæster og konstaterede, at kaffedåsen var tom, kunne man altid trække et halvt pund kaffe i købmandens automat.

Købmanden havde nemlig, da han lukkede ved aftenstid, fyldt automaten uden for sin dør.

Bageren og frugthandleren havde også deres automater, og her kunne man trække brød, kager, æbler, tomater og andet godt.

Her kunne man ofte købe varen til nedsat pris og det var på den måde samtidig datidens bekæmpelse af madspild.

*< Holger Olsen Frugt og Grønt, Søborg Hovedgade 88, hvor automaten frister med "altid frisk frugt".
(Foto: Henning Ehlers Olsen).*

I automaten på Lauggårds Allé kunne man købe billige kager efter lukketid. Bageriet lukkede den 24. december 1994. (Foto: Kirsten Helligsøe).

Men supermarkederne og døgnkioskerne tog livet af de små købmænd, og med lukkelovens liberalisering ophørte behovet for at have denne type automat hængende. Noget helt andet er, at automaterne med fødevarer helt sikkert ville

have fået sure anmærkninger ved nutidens smiley-kontrolbesøg.

Automaterne er imidlertid ikke helt forsvundet fra gadebilledet. Ved bankerne og andre steder ser vi hæveautomater, som i dag både kan udbe-

tale danske og udenlandske sedler samt mange gange også bruges som indbetalingsautomat. På de ubemandede benzinstationer benytter vi os også af automater, hvad enten vi skal have tanket benzin eller have bilen vasket.

Ellers er det på arbejdspladserne, at de mere traditionelle automater findes i stort antal. Her er det først og fremmest drikkeautomaterne, som fra start kun kunne levere en type kaffe og måske varmt vand til et tebrev. Men i dag kan de levere

mange forskellige typer friskbrygget kaffe, kakao, koldt og varmt vand. Men også automater med andre former for drikkevarer, slik m.m. findes på mange arbejdspladser.

Og når vi betaler i butikkerne sker det typisk via Dankortautomaten. Forinden har vi afleveret returflasker i flaskeautomaten og måske betalt partering i en automat. Så selv om nogle automater helt er forsvundet, så de er her stadig, automaterne.

Søborg Mejeri, Søborg Hovedgade 139, lå på hjørnet af Vandtårnsvej. Det lukkede i begyndelsen af 1980'erne, og der kom i stedet advokatvirksomhed i lokalerne. Her står ægteparret Galsgaard-Petersen foran mejeriet. Mon ikke det er en cigaretautomat, vi ser på billedet. (Foto: Mogens Løyché).

*En ny cigaretautomat opstillet hos tobakshandler Tofteng, Søborg Hovedgade 134, i 1968.
(Foto: Palle Hestbech).*

*Det for længst nedlagte Søborg Postkontor, Søborg Hovedgade 79. Til venstre for de 2 postkasser ses automaten, hvor man kunne trække et frimærkehæfte for 10 kr. Dengang nok til flere breve.
(Foto: Hubert Guillou).*

Kildevængets Bageri på Solnavej 1977. Bagerjomfruerne Susanne Pontoppidan og Jeannette Ejsing Holstein står i døren ved siden af den store automat. (Foto: John Ejsing).

Faktaboks

Fra Ordbog over det Danske Sprog, bind 1, 1919: Apparat, hvis mekanisme udløses ved indlæggelse af en mønt (f.eks. vægte, telefoner, musikapparater); især om saadanne apparater brugt til salg af en eller anden vare (cigarer, frugt, frimærker, billetter, gas osv.). Sal.II.340. (han) havde opdaget, at Automaten ikke blot modtog 25-Ører, men ogsaa andre Genstande, naar de blot havde Lighed med en 25-Øres Façon og Dimensioner. Ugeskr.f. Retsv.1903.A.34.

Et af de få steder i gadebilledet, hvor man stadig kan se automater er bankernes hæveautomater, her Nordea på Søborg Hovedgade. Nu kan vi købe varer til alle tider, men vi må i automaten, hvis vi mangler kontanter. (Foto: Flemming Bruun).

Om Thor Lange

I Gladsaxes og Søborgs alleryderste hjørne ligger en lille vej, som de færreste opdager, når de kører forbi den på Gladsaxevej. Det er Thor Langes Allé, som er ganske lille og slet ingen Allé. Lille og ukendt kan man næppe kalde personen, som gav navn til vejstumpen, hvilket denne lille artikel fra "Illustreret Familie-Journal, Søndag den 21de Marts 1897" vidner om.

Af: Flemming Bruun

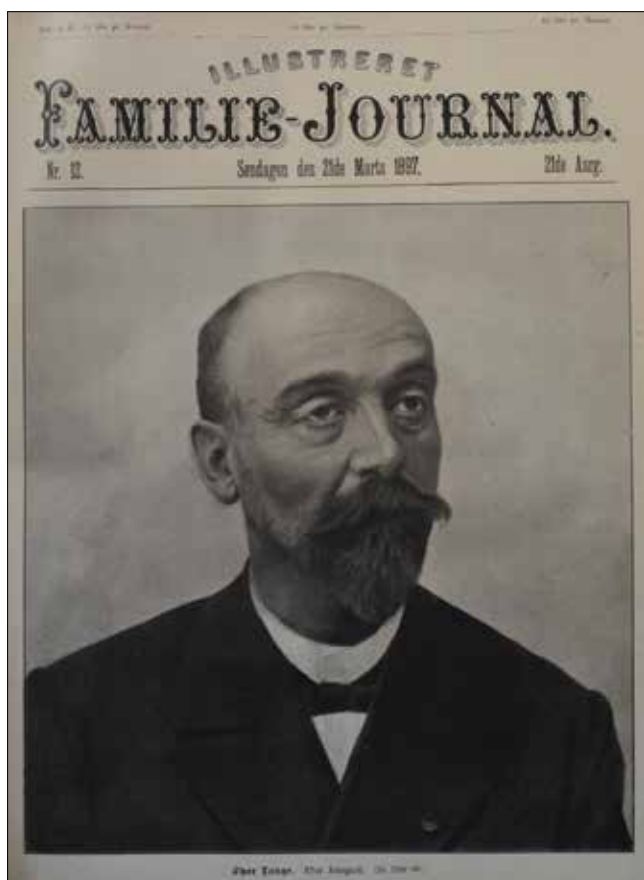
Thor Lange, eller, som hans fulde Navn lyder, Thor Ræve Lange, fødtes i København den 9de April 1851. Hans Forældre vare: Præst ved Abel Cathrines Stiftelse Johan Nicolai Lange og Hustru Marie, født von Bogeldorff.

Han blev 1869 student fra Metropolitan Skolen, underfattede sig i 1874 filosofisk Embedseksamen.

Samme aar henvendte det russiske Undervisningsministerium sig til Københavns Universitet med anledning om at opfordre unge danske Filologer til at tage Ansættelse som Docenter i Græsk og Latin ved russiske akademier.

Sagen blev lagt i Madvigs Hånd og Thor Lange hørte til dem, der udkaaredes til dette Hverv.

Aaret efter rejste han til Rusland, og den 9de April 1876 tiltraadte han Posten som Lærer i de slaviske Sprog ved Instituttet Lazareb, et østerlandsk Sprogakademi i Moskva, hvilken Stilling han endnu beklæder, hvorhos han er ansat ved et af de kejserlige Gymnasier i Moskva, ligesom han var øverste Forstander for den af Katsoff stiftede lærde Skole, saa længe Stifteren levede. I 1883 ægtede han en Dame af gammel russisk Adel, Nathalie Mikailov de Protopohoff, hvis Fader var Oberst i Garden og senere Adelsmarshall i Guvernementet Kiev. I 1887 overtog Lange embedet som dansk Konsul i Moskva, hvilket han støttet af sin Hustrus Sympati for hans Fædreland bestrider med den stør-

Illustreret Familie-Journal, Søndag den 21de Marts 1897

ste Nidkærhed og personlige opofrelse. Foruden filologiske Arbejder, af hvilke flere er approberede af det russiske Undervisningsministerium til Brug ved Universiteterne og statsskolerne, har han leveret mangfoldige internationale Bidrag i Særdeleshed i Moskovski Bjedomofti, Moskvas betydeligste Blad.

I 1894 vandt han den filosofiske Doktorgrad ved Københavns Universitet for en afhandling om et russisk litterært Emne.

Den russiske Regering har paaskønnet hans Virksomhed ved at give ham Titlen Statsraad og ved at dekorere ham ikke mindre end fire Gange, nemlig i 1879, 1883, 1889 og 1891. Det er blevet ham tilbudt at avancere yderligere i Stilling

og Rang, men da han i saa Fald maatte ophøre at være Danmarks Konsul, har han afslaaet det ærefulde og fristende Tilbud for at være i Stand til vedblivende at tjene sit gamle Fædreland.

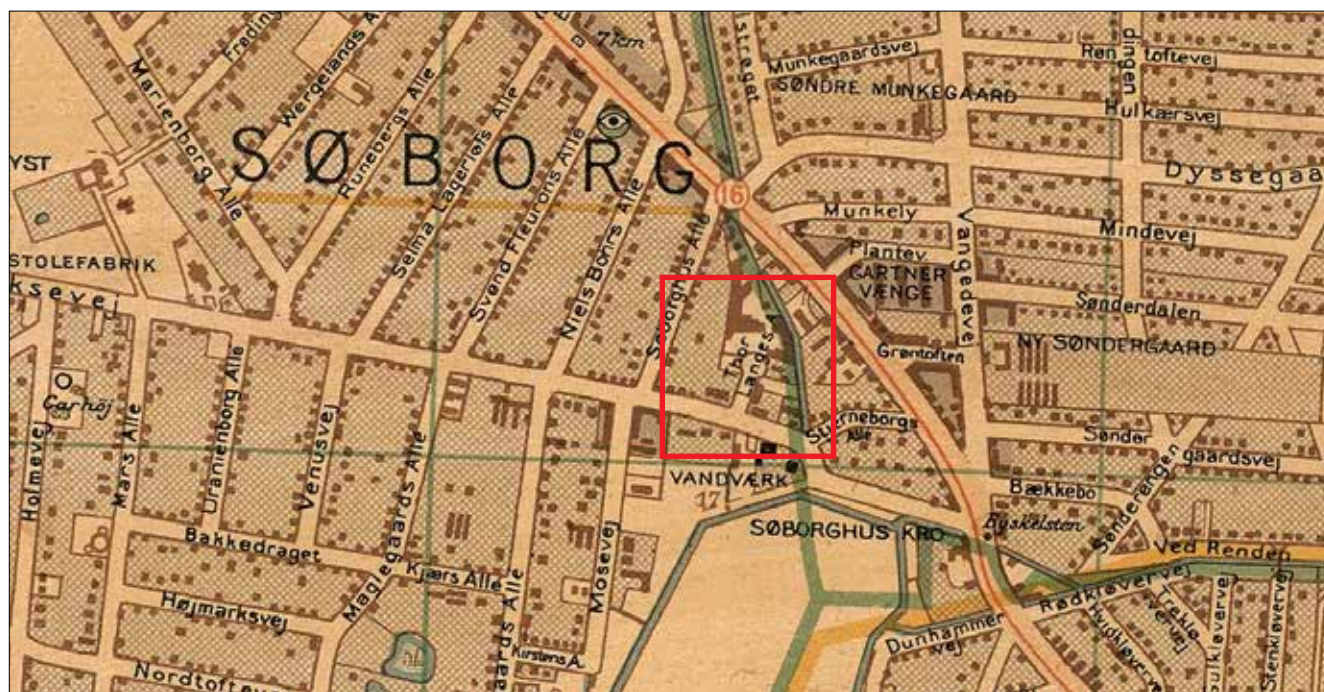
Til dette er han særlig knyttet som Digter. Hans lyrik rummer en vidunderlig dyb og varm Følelse og røber et enestaaende Herredømme over det danske sprog. Ligesom han gennem Oversættelse har aabnet mange af Ruslands poetiske Skatte for sin Landsmænd, har han paa samme Maade gjort danske Digteres arbejde gældende i den slaviske Verden.

Sin kærlighed til sit Lands historiske Minder har han vist ved at opsætte Monumenter over mærkelige Begivenheder paa saadanne steder i Danmark, hvor de efter hans Formening ikke burde savnes.

Hans Dygtighed og ædle Karakter har skaffet ham en betydningsfuld Stilling i fremmed Land, og naar hans patriotiske Følelse tilsiger ham ikke at slippe Forholdet til sit Fædreland, bør han med Rette nævnes som en af de bedste sønner.

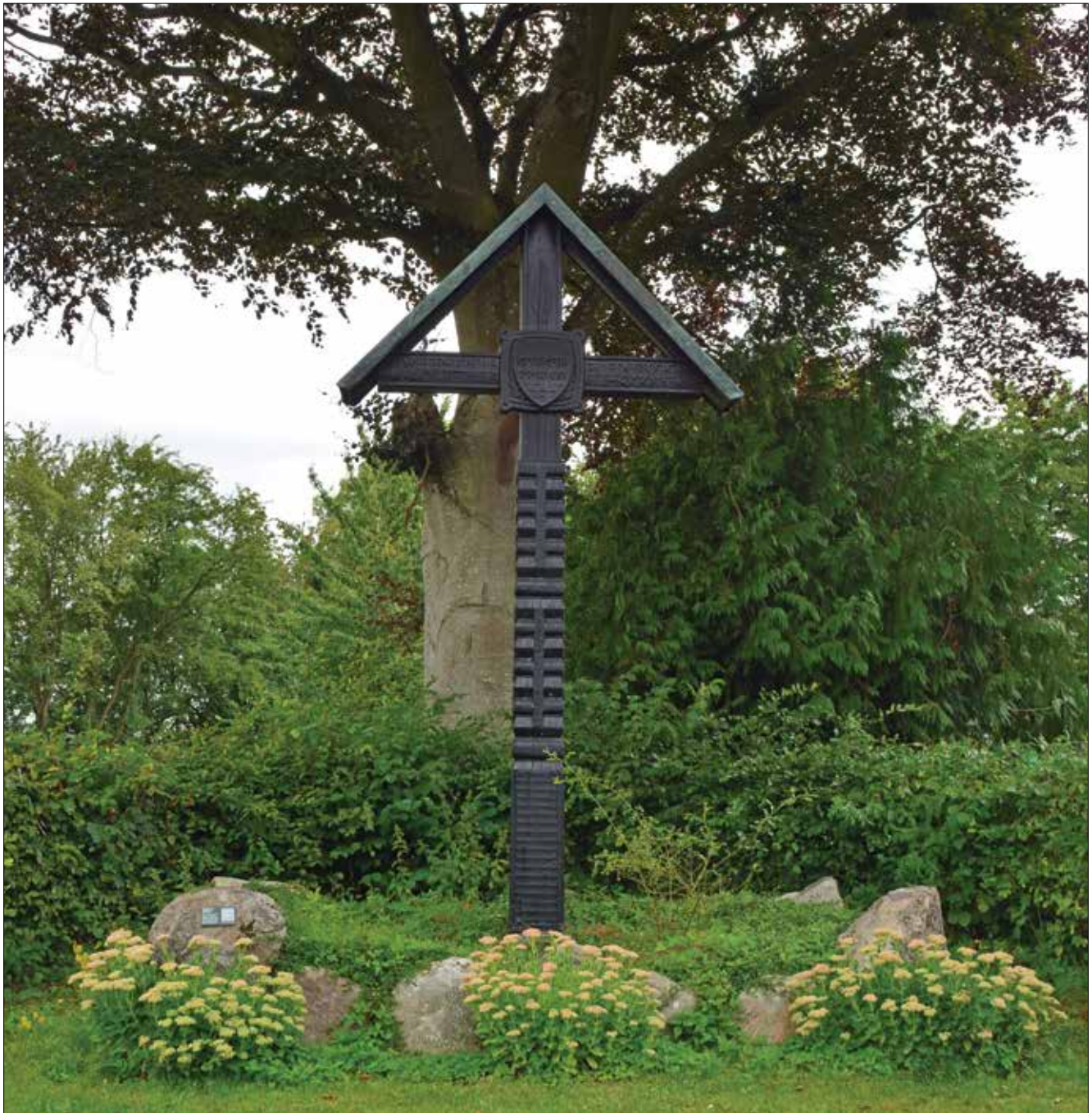
Efter sin død blev Thor Lange og hans kone Natalie begravet i Protopopov-familiens gravsted i Napadivka, i 1920'erne blev Lange genbegravet på Vestre Kirkegård i København og fik en gravsten med indskriften "DANMARKS TRO SØN, THOR LANGE". (Foto: Flemming Bruun).

Kort over Søborg 1939, hvor Thor Langes Allé ligger i den røde firkant.

Thor Langes Allé i dag. (Foto: Flemming Bruun).

Knud Lavard, søn af den danske konge Erik Ejegod og far til Valdemar I den store, blev myrdet ved Haraldsted nær Ringsted af sin fætter Magnus, der også stræbte efter kongemagten. Thor Lange lod dette monument op-sætte ved Haraldsted. (Foto: Flemming Bruun).

Knud Lavard korset opsat 1902

Thor Lange drømte om et Danmark i lyset af Valdemarernes storhedstid, og hans hjemlængsel og nationalromantiske drømme inspirerede ham til at rejse en række mindesmærker i Danmark, dels på steder for markante nationale begivenheder, dels over personer, som efter hans vurdering ikke var tilstrækkeligt agtede i fædrelandet.

De danske indtægter fra hans forfatterskab blev anvendt hertil, og i årenes løb blev det til en række mindesmærker, alle udført i samarbejde med professor Camillus Nyrop og efter forlæg af danske billedkunstnere.

Mindesmærkerne er

Erik Klipping-korset ved Finderup Lade, 1891
Svend Grathe-korset (Grathe-stenen) på Grathe Hede, 1892
Magnus den Gode-stenen i Skibelund Krat, 1898
Knud Lavard-korset, 1902
Snubbe-korset mellem Herstedvester og Senge-løse, 1905
Dronning Dagmar-stenen ved Dagmarkilden i Vitten Sogn, 1906
Erik Ejegod-stenen ved Borgevold ved Viborg, 1915

Desuden lod han opsætte mindetavler i flere kirker, blandt andet i Helsingørskirke over reformationstidens teolog Christiern Pedersen, der oversatte Biblen til dansk. Ved Bjarup Ødekirke lod han et jernkors tegnet af Gerhard Poulsen rejse i 1915.

Efter Thor Langes død lod hans russiske enke opsætte mindetavle over Dronning Dagmar i Ringsted Kirke og en sten ved Øm Kloster over biskop Gunner, der anses for at være "forfatter" til Jydske Lov.

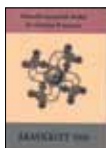
(Tekst fra Wikipedia)

Foreningens publikationer

Årsskrift 1968 (Udsolgt)

Højgaardsfundets hagekorsfibula.
Højgården i Bagsværd.
Befæstningsanlæggene i Gladsaxe.
Kulsvidning.
En kærlighedshistorie fra Aldershvile.
Glimt fra udstillingen 'Da vi var bønder'.

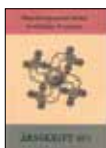
Årsskrift 1969

Høvl eller husfred - vægmaleri af 'dørvogteren'.
Svanen - om Baadfarten.
Buddinge Byhorns sidste Brandtuder.
På besøg i Bagsværd omkring år 1800.
Lillemosegaard - Gladsaxe kommunes første og største sociale institution.
Bagsværd Kro et 300 års jubilæum.

Årsskrift 1970

Gladsaxe sogn i middelalderen 1.
Om Gammelmosen.
Fra 'Pengeløse Overdrev' til Søborg Magle.

Årsskrift 1971

Gladsaxe sogn i middelalderen 2.
Boligforholdene i Gladsaxe sogn til 1766.
Prinsesseskolen - Kongens skole - 250 år.
Havekolonien Voldly.
Ombygning af Højgaard i Bagsværd 1969-71.

Årsskrift 1972

Gladsaxe Kirke - en velbevaret middelalderkirke..
Jægerslyst, mit fødejem v. Jørgen Jørgensen..
Bagsværd Kostskole - en af landets største privatskoler.

Årsskrift 1973

Udskiftning af jordfællesskabet.
Johannes Schlanbusch, min far.
Gladsaxe Kommune i Oldtiden.
Oldtids- og andre fund i Gladsaxe Kommune. Hvor blev fanen af? Om Buddinge skoles fane.
Kort over oldtidsminder i Gladsaxe

Årsskrift 1974

Gamle vejspor og hulveje i Store Hareskov.
Da Bagsværd hørte under Frederiksdal.
To flinteøkser - fundet ved Krogshøjvej i Bagsværd.
Erindringer om Mørkhøj og om den gamle rytterskole
Bagsværd - fra landsby til villaby.

Årsskrift 1975

Den Nordsjællandske Vildtbane - om kongelige jagter. København-Slangerupbanen. På Bagsværd Station år 1908 - yngstemands erindringer ved Georg Bakke.
Københavnerbønder og andet Godtfolk.

Årsskrift 1976

Ildebrand på Bagsværd Kro - 1821.
Den første børnehjælpsdag i Bagsværd - 1909.
Søborg i nybyggertiden.
En historisk-arkæologisk vandring over de nedlagte gårde Lundegårds og Hyldegårds marker.
Gladsaxe Lokalhistoriske Arkiv

Årsskrift 1977

Erindringer om Bagsværd kirkes opførelse.
Tilbageblik fra en skov under besættelsen. Breve fra en ung landmand - Kristian Worms breve fra 1893-98.

Årsskrift 1978

Stednavne i Gladsaxe Sogn.
Den socialpolitiske udvikling i Gladsaxe - et tilbageblik.

Årsskrift 1979

Harreskoven i Gladsaxe kommune.
Søborg Forskønnelsesforening.
Vintersport i Bagsværd – Højnæsbjerg.
Hastighedsløb på Bagsværd Sø.

Årsskrift 1980

Det kommunale fattigvæsen i Gladsaxe indtil 1891.
En gravhøj i Gladsaxe – Rævehøj ved Gladsaxe Skole.

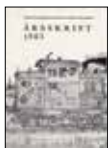
Årsskrift 1981

På udgravning med eleverne.
En strøgtur på Søborg Hovedgade i 1914. KFUM-spejderne i Bagsværd
Spejderliv (KFUK) i Harreskoven.
Glimt fra en udstilling i anledning af 40 års jubilæum i Selskabet.

Årsskrift 1982

Kirkeminder fra Gladsaxe.
Skovminder fra Gladsaxe. Forstlige titler.
Kirketårne – klokker eller forsvar?

Årsskrift 1983

Farvel til en stol – Borgmester Tove Smidth. Toget – Ib Spang Olsen.
Gøgeungen, der slog sig ned i mosen (om TV-byen).
Den mere beskedne tid – dengang – drengeår i Søborg.

Årsskrift 1984

Fra folkebogsamling til kulturhus.
Fra læsestue til moderne skolebibliotek.
As time goes by, Shu-Bi-dua og Händel.
Lånte billeder på væggen.
Kærlighed ved første lånerkort. Jeg går lige på biblo.

Årbog 1985-86

Arbejdet i de gamle sogneråd.
Fredninger i Gladsaxe Kommune.
Læge blandt venner og fjender – Kaj R.O. Jørgensen.
Gudfrygtighed først og resten så – måske.

Årbog 1987-88

Gladsaxe Kommune omkring 1820.
Kongens bønder i Gladsaxe og landboreformerne.
Svanerne på Kurstien.
Fra det gamle Buddinge.
En Bagsværd dreng fortæller.

Årbog 1989-91

Mit Søborg.
Søborg er verdens navle.
Gladsaxe – huse med sjæl og identitet.

Årbog 1992-93

De gamle gårde i Gladsaxe Kommune.
Erindringsglimt fra Tornehøjgård mv.
Vi byggede Hus på Buddingevej baade i 1896 og i 1942.
Et kvindemord under krigen.

Årbog 1994 - Der udkom ingen årbog.

Årbog 1995

Gladsaxe Kommune under besættelsen 1940-45.
Civilbeskyttelsestjenesten i Søborg under anden verdenskrig.

Årbog 1996-97

Provst Bentzons selvbiografi. Adskilligt i Vers og Prosa.
Fra mejeridreng til tjenestemand.
Min tid blandt de skrappe drenge på Stengården.

Årbog 1998

Idrætten før 1923.
Vinteridræt i Bagsværd og Søborg.
FIGs jubilæumsbog. Bagsværd Stadion. Skovdiget.
Gladsaxe Idrætspark Marielyst. Bagsværd sø.
Priser til idrætten.
Store idrætsbegivenheder i Gladsaxe.

Årbog 1999 - Der udkom ingen årbog.

Årbog 2000-2001

Fra fattiglem til aldersrentenyder. En driftig cykelhandlerfamilie krønike (Bristol). Da Mørkhøj var en idyllisk landsby.

Jubilæumsskrift 1941-2001

Baggrund og optakt.
Verdens navle.

Årbog 2002-2003

To borgmestre (Erhard Jacobsen og Ole Andersen).
Valdemar Henriksen og industrikvartererne i Gladsaxe og Mørkhøj.
Lykkehjulet 2 – om Stengårdskvarteret.

Årbog 2004

Hanna-skolen, en skole bygget på værdier.
Gladsaxe digte.
Skolebørn og bondeka'1 på Gladsaxevej i 1940'erne.

Årbog 2005

Hanne Andersen på Hovedbiblioteket.
Familien Binger og jeg
Lille Edel og 'Møller'ne fra Buddinge.
Hareskov Kuranstalt – visioner og virkelighed.

Årbog 2006

Rock og Pop i Gladsaxe (om Gladsaxe Teenclub og Beatforum).
Gladsaxe Gymnasium 1956-2006.

Årbog 2007

Cirkus i Gladsaxe – om Cirkus Morenos vinterkvarter og stakit på Buddingevej.
Søborg Ungdomshjem er gået over i historien.
Åben himmel, blomster og dyr – sommer minder fra Bagsværd.

Årbog 2008

50 år med Boligselskabet Kildevænget på Solnavvej.
Firmaet A/S Niro Atomizer.
Arkæologisk undersøgelse ved afkørsel 20, Gladsaxe.
Englandskrigene august-oktober 1807.

Årbog 2009

50 år med borgmesterkæden.
Erindringer af socialudvalgsformand Erling Schrøder. Gladsaxe fornyede Søborg Skole allerede i 1920'erne.
Et broncestøberi formes - om Leif Jensens broncestøberi i Bagsværd.
Bagsværd Kostskole og Gymnasium 100 år.

Årbog 2010

Posten i Gladsaxe - om særstempler fra Bagsværd Postkontor.
Buddinge Trælsthhandel.
En gang FDF'er altid FDF'er.

Årbog 2011

Fra lakplader til skoletasker - boghandel i Søborg i 88 år.
Posten i Gladsaxe 2 - om særstempler fra Buddinge og Søborg.
Uddrag af Gladsaxegårds historie.
Foreningen Norden i Gladsaxe.
Historien om initiativrige FDF'ere.

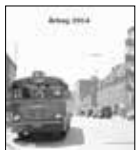
Årbog 2012

Farvel og tobak! Om 59 års cigaretproduktion .
Folk med generatorbiler havde ingen øjenbryn.
En spændende livstrilogi - skiltemaler m.m.
Gladsaxe Landsby inden Branddamsbyggeriet.
Vesterbros selvbyggere.

Årbog 2013

Frisuren var Hovedsagen gennem 52 år.
Genforeningen i Bagsværd.
Sommerpakkepostbud i Søborg 1949-50.
Bagsværd Boldklub siden 1959.
Et tidsbillede af et sommerhus i Regattakvarteret.

Årbog 2014

Gladsaxe under 1. verdenskrig.
Tax på Trolhøj.
Tvesind og frisind (Arne Hermann).
Buslinje 167 i 100 år.

Årbog 2015

Menneskeliv i Smør- og Fedtmosen.
Søborg Kirke 100 år.
Lyngby Radio - Fra eventyr til saga blot.
Da Gladsaxe fik nyt rådhus.

Årbog 2016

Afrikanske masker og jernskulpturer.
GNT Automatic - et telefoneventyr.
Gladsaxe Oplysningsforbund 100 år.
Ungdomsskolen og Ungdomsparken.
På kanotur i søerne.

Årbog 2017

Fattiggården - det pinligste af alt pinligt.
Teknisk skole i Gladsaxe i 100 år.
Hovedbibliotekets vilde tilblivelse.
Haveforeningen Carl Nielsens Minde.

Gladsaxehistorier - en artikelkavalkade
25 fortællinger om kommunens fortid skrevet af Eva Molin fra Gladsaxe Byarkivs lokalhistoriske afdeling. Udgivet i forbindelse med foreningens 70 års jubilæum.

Hermanns Hjørner - anekdoter fra Gladsaxe
75 fortællinger om Gladsaxe i fortid og nutid skrevet af Arne Hermann. Udgivet i forbindelse med foreningens 75 års jubilæum.

Gladsaxebogen I

Træk af Gladsaxe-Herlev Kommunes historie fra de ældste tider til 1909.
Skrevet af C.L.B. Cramer. Udgivet 1949.
2. oplag 1979.

Gladsaxebogen II

Gladsaxe Kommunes historie fra 1900-1941.
Skrevet af Mogens Lebech. Udgivet 1971.

Gladsaxebogen III

Beskrivelse af Gladsaxes udvikling fra landkommune til moderne bysamfund.
Skrevet af Carl Erik Andresen, Ning de Coninck-Smith, Birgit Andersen, Edmund Hansen, Arne Hermann og Svend A. Jensen. Udgivet 1991.

Da vi var bønder - Gladsaxegårdenes historie

De fire landsbyers historie med gennemgang af de enkelte gårde.
Skrevet af Lone Dam, Vibeke Filipson og Eva Molin. Udgivet 1999. 2. oplag 2008.

DVD 1 - Filmaften 17. oktober 2007

Det svenske Kongebesøg
Første borgmester
Den afklædte skatteborger
Arveprins Knuds Vej
Gladsaxe får borgmesterkæde
Boligvirke
Speedway i Gladsaxe
Skandinaviens første motorløb

DVD 2 - Filmaften 16. april 2008

Abningen af Gladsaxe Bad 3. juli 1958
Narssaq - ugen 25.8.-1.9. 1979
Politi og fritid 25. august 1979

DVD 3 - 10. november 2008

Gladsaxefilmen 1946
Søborgfilmen
Da sporvognen kom til Søborg

DVD 4 - 19. november 2009

Dagen i dag er historie i morgen
Sidste og første kommunalbestyrelses-
møde i 1978
Gladsaxe Festival 1977
Venskabsbørneby i Gladsaxe 1967

DVD 5 - Filmaften 23. november 2010

Islands præsident på besøg 1954
Høje Gladsaxe bygges 1961-1966
Boligvirke - Skoleparken bygges 1954
International skøjtegalia 1964
Juleoptoget 1994

DVD 6 - Filmaften 16. november 2011

Borgmestervalget 1962
Erhard Jacobsens Gladsaxe
Budgetdag 1987
Gladsaxe Kommune fylder 150 år

DVD 7 - 7. november 2012

Mødet mellem land og by - da Sorø be-
søgte Gladsaxe i 1961
Gladsaxe i dag, Gladsaxe i morgen 1961.
Søborg Hovedgade 1980

70 års jubilæums-dvd

Fortiden
Foreningens 70 års jubilæum
Søborggård
Jubilæumsbogen
Byarkivet
Arkivkælderen
Arne Hermanns alternative arkiv
Linje 16

DVD 8 - 2. maj 2013

Mindesmærket afsløres d. 5. maj 1947
50 året for Danmarks befrielse fejres i 1995
på Gladsaxe Rådhus.
Kransenedlæggelse på Gladsaxe Kirke-
gård.
Koncert og mindehøjtidelighed i Rådhus-
hallen

Årbøger til/med 2006 - kan købes for kr. 40,-/stk. (for medlemmer kr. 25,-) og fra 2007- kr. 100,-/stk.

Register til Årskrifter/Årbøger 1968-1995: kr. 40,- (for medlemmer kr. 25,-). Folketællingen 1787: kr. 40,- (for medlemmer kr. 25,-)

Da vi var bønder - Gladsaxegårdenes historie: kr. 175,00 (for medlemmer kr. 125,00).

Jubilæumsskrift 1941-2001: kr. 15,- (for medlemmer kr. 10,-).

Jubilæumsbøger fra 2011 og 2016: kr. 200,- (for medlemmer kr. 150,-).

Postkort: 1 sæt enkelte kr. 10,- , 1 sæt dobbelte kr. 15,- .

Kontingent og betaling for publikationer: www.gladsaxelokalhistorie.dk

Foreningen er medlem af Dansk Lokalhistorisk Forening.

DVD 9 Filmaften November 2014
 Historien om Juleoptogene fra 1966
 Filmklip fra 1991-2001
 Det sidste optog i 2001

DVD 10 Filmaften November 2014
 Branden ved Søborghus Savværk 1921
 60 år bag saksen 1940-2000
 Gladsaxe Teater fylder 25 år
 Gladsaxe under historiens vingesus

DVD 11 Filmaften 2015
 På'en igen 1962
 Lille fly omkring 1962
 Mors dag 1962
 Wilmersdorff besøger Gladsaxe 1968
 Bagværd Bycenter 2015
 Afsløring af Robert Jacobsens Vandkunst 1979

Folketællingen 1787 - Gladsaxe Sogn
 Tællingen gengivet som den så ud på
 listerne fra 1787 og transskriberet af Inger
 Hartby, så man kan læse teksten i maskin-
 skrift.
 Udgivet 1988.

Postkort enkelte og dobbelte
 10 forskellige motiver fra bymiljøer i det
 gamle Gladsaxe, Mørkhøj, Bagsværd, Bud-
 dinge og Søborg.

Postkort A5
 Sæt med 6 kort - Købmandsbutikker fra
 Gladsaxe, Buddinge, Mørkhøj, Bagsværd
 og Søborg.
 Begrænset oplag.

Plakat A2
 Det gamle Gladsaxe ca. 1982

Illustrationer

Mange af billederne er udlånt fra Gladsaxe Byarkiv, Lokalhistorisk afdeling. Forfatterne til artiklerne har medsendt illustrationer, oftest private fotos. Skulle der være enkelte illustrationer i denne bog, hvor den retmæssige copyright-indehaver ikke fremgår, og vi på denne måde har krænket ophavsretten, er det sket ufrivilligt og utilsigtet. Retmæssige krav i denne forbindelse vil blive honoreret, som havde vi indhentet tilladelse i forvejen.

Gladsaxe Lokalhistoriske Forening

Bestyrelsen

- Formand: Arne J. Fogt, Buddingevej 350 st.th., 2860 Søborg
Tlf.: 60 73 45 40 • arnefogt@hotmail.com
- Næstformand: John Ejsing, Solnavej 20, 2. tv, 2860 Søborg
Tlf.: 39 67 31 25 • john.ejsing@hotmail.dk
- Sekretær: Flemming Bruun, Maglegårds Alle 29, 2860 Søborg
Tlf.: 39 69 91 01 • flemming.bruun@gmail.com
- Kasserer: Knud A. Jensen, Bagsværd Hovedgade 159, 3. lejl. 5, 2880 Bagsværd
Tlf.: 44 98 45 72 • skovdraget@privat.dk
- Jens Mortensen, Vandkarsevej 18 A, 2880 Bagsværd
Tlf.: 44 44 05 89 • jmo@kabelmail.dk
- Robert Baldorf, Søborg Torv 2, 1. 216, 2860 Søborg
Tlf.: 24 84 22 08 • robertbaldorf@youmail.dk
- Lejla Thorslund, Silene Alle 5, th., 2860 Søborg
Tlf. 41 82 34 30 • Laila.thorslund@webspeed.dk
- Suppleanter: Svend Breum, Højmarksvej 7, 2860 Søborg
Tlf. 39 56 45 93 • musse-svend@sport.dk
- Annette Ljungvall, Branddamsvej 13, 2860 Søborg
Tlf. 61 70 66 37 • ljungvall@icloud.com

Indmeldelse

Indmeldelse i foreningen sker ved indbetaling af 125 kr. på foreningens bankkonto 1551-6483437

Gladsaxe Lokalhistoriske Forenings hjemmeside:
www.gladsaxelokalhistorie.dk